

POČETNA PROVJERA

Obrazovni ishodi, rješenja i bodovanje

Obrazovni ishodi koji se vrednuju u provjeri

Na temelju Kurikuluma za nastavni predmet Hrvatski jezik za osnovne škole (Zagreb, 2019.) u *Početnoj provjeri* vrednuju se sljedeći obrazovni ishodi:

OŠ HJ A.7.3.

Učenik čita tekst, razumije njegov sadržaj, odgovara na pitanja o sadržaju i značenju teksta, pronalazi dokaze i potkrepljuje zaključke do kojih je došao čitanjem.

Razrada ishoda:

Učenik čita tekst, razumije njegov sadržaj, odgovara na pitanja o sadržaju i značenju teksta, pronalazi dokaze i potkrepljuje zaključke do kojih je došao čitanjem.

OŠ HJ A.7.5.

Učenik oblikuje tekst i primjenjuje znanja o sintaktičkom ustrojstvu rečenice na oglednim i čestim primjerima.

Razrada ishoda:

Učenik objašnjava sintaktičko ustrojstvo rečenice.

Učenik razlikuje značenje i službu padeža u rečenici.

Učenik objašnjava stilski neobilježeni i stilski obilježeni red riječi u rečenici na oglednim i čestim primjerima.

Učenik prepoznaje predikat kao temeljni rečenični dio, subjekt kao dio rečenice o kojemu je predikatom što izrečeno, objekt kao predmet radnje, priložne oznake kao okolnosti radnje te imeničke dodatke u rečenici (atribut i apoziciju).

Učenik razlikuje jezične jedinice: glas, slog, riječ.

Učenik razlikuje glasovne promjene: sibilizacija, palatalizacija, jotacija, nepostojani *a*.

Učenik provodi (*i*, gdje je potrebno, bilježi) glasovne promjene u riječima.

Učenik prepoznaje naglaske u hrvatskome standardnom jeziku.

OŠ HJ A.7.6.

Učenik imenuje tekstove i događaje važne za razvoj hrvatskoga jezika kroz hrvatsku povijest.

Razrada ishoda:

Učenik se upoznaje s tekstovima i događajima važnima za razvoj hrvatskoga jezika: prvi hrvatski rječnik, prva hrvatska gramatika, sa značajkama i vodećim ličnostima ilirskoga pokreta, događajima i ličnostima važnima za razvoj hrvatskoga jezika u 20. stoljeću.

Učenik se služi suvremenim jezičnim priručnicima radi razvijanje vlastite jezične pismenosti.

Rješenja i bodovanje zadataka

SKUPINA A

1. 4 boda

a) 1 bod

jedina im je životna svrha da kuhaju i rađaju djecu

› **Bodovanje:** Točno prepisan dio rečenice donosi jedan bod.

b) 1 bod

pravo na jednakost

› **Bodovanje:** Točno podcrtano uskraćeno pravo donosi jedan bod.

c) 1 bod

Na porodično stablo dopisao je ime svoje kćeri.

› **Bodovanje:** Točno podcrtan odgovor donosi jedan bod.

d) 1 bod

... da je ovo djelo Malalina autobiografija.

› **Bodovanje:** Točno dopunjena rečenica donosi jedan bod.

2. 2 boda

glagolski predikat: Djevojčica Malala rodila se u Pakistanu.

imenski predikat: Djevojčica Malala rođena je u Pakistanu.

› **Bodovanje:** Točno dopunjena rečenica traženom vrstom predikata donosi jedan bod.

Priznaju se i drugi glagolski oblici za izricanje prošloga vremena, npr. bila se rodila / bijaše rođena / bila je rođena.

3. 1 bod

Mnogi su borci za pravdu.

› **Bodovanje:** Točno gramatički i pravopisno oblikovan predikat donosi jedan bod.

4. 3 boda

Djevojčice i žene u tome kraju nemaju ista prava kao dječaci i muškarci.

Na dan rođenja svi su suosjećali s majkom.

Ne raduju se jednako djevojčicama i dječacima.

› **Bodovanje:** Točno određena vrsta rečenice s obzirom na izricanje subjekta donosi jedan bod.

c)
a)
b)

5. 5 bodova

izravni objekt: **ih**

neizravni objekt: **do šukundjeda**

pridjevni atribut: **pozamašan**

imenički atribut: **oca**

apozicija: **djevojčice**

› **Bodovanje:** Svaka točno razvrstana riječ donosi jedan bod.

6. 4 boda

PO mjesta	PO vremena	PO načina	PO uzroka
na ulicu	često	nepokrivena lica	zato

› **Bodovanje:** Svaka točno razvrstana priložna oznaka donosi jedan bod.

7. 3 boda

a) 2 boda

Malala, mlada Pakistanka, dobila je Nobelovu nagradu.

› **Bodovanje:** Točno oblikovana rečenica donosi jedan bod, a drugi bod donose točno napisani zarezi.

b) 1 bod

Zarezi se pišu zato što se apozicija sa svojom dopunom / apozicijski skup nalazi iza imenice koju dopunjava.

› **Bodovanje:** Točno napisano obrazloženje donosi jedan bod. Priznaju se svi slični odgovori koji upućuju na poznavanje pravopisne norme o pisanju apozicije u poslijeimeničnome položaju.

8. 3 boda

Nakon ranjavanja prebačena je u englesku bolnicu.

Kamo?

Malali je rođena u prekrasnoj pakistanskoj dolini Swat.

Gdje?

Dok prolaze gradom, žene moraju imati pokrivena lica.

Kuda?

› **Bodovanje:** Svako točno napisano pitanje donosi jedan bod.

9. 8 bodova

predikat: **se suprotstavila / suprotstavila se**

PO uzroka: **zbog ljubavi** (prema znanju)

subjekt: **Malala**

pridjevni atribut: **neustrašiva**

objekt: **bezumlju**

imenički atribut: **prema znanju**

PO načina: **hrabro**

apozicija: **djevojka**

› **Bodovanje:** Svaki točno prepisani rečenični dio donosi jedan bod.

10. 3 boda

a) Kad je došao **k njima**, donio je dar.

b) Sjeo je **nasuprot ocu**.

c) Nastojala je **borbom** pomoći svima.

› **Bodovanje:** Svaka točno ispravljena rečenica donosi jedan bod.

11. 1 bod

Mlada djevojka Malala iskreno je progovorila o položaju žena.

› **Bodovanje:** Točno preoblikovana rečenica donosi jedan bod.

12. 3 boda

Spo-zna-la je taj-ne svije-ta.

› **Bodovanje:** Svaka točno rastavljena riječ donosi jedan bod.

13. 2 boda

prva, usprkos

› **Bodovanje:** Svaka točno prepisana riječ donosi jedan bod.

14. 4 boda

Njezin je **život** bio u opasnosti.

d) kratkouzlazni

Ženska **práva** bila su ugrožena.

c) dugouzlazni

Zatvorili su **škole** za djevojčice.

a) dugosilazni

Dugo se nije vratila **kūči** nakon ranjavanja.

b) kratkosilazni

› **Bodovanje:** Točno imenovan naglasak donosi jedan bod.

15. 1 bod

b) Njezinu su autobiografiju pročitali diljem svijeta.

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod.

16. 4 boda

- a) palatalizacija
- b) iotacija
- c) nepostojani a
- d) sibilarizacija

› **Bodovanje:** Svaka točno imenovana glasovna promjena donosi jedan bod.

17. 3 boda

Nije se lako dokazati hrabrošću.

Život nam svakoga dana okreće novu stranicu.

Mnoga afganistanska dječica i danas pate zbog vlasti.

› **Bodovanje:** Svaka točno napisana riječ donosi jedan bod.

18. 4 boda

- a) Malala, hvala Vam što ste **bili iskreni**.
- b) Prepričat ću njezin život **teti Anki**.
- c) Rođena je **u državi Pakistanu**.
- d) O pravima djece brinu se **u Americi**.

› **Bodovanje:** Svaki točni podcrtani izraz donosi jedan bod.

19. 4 boda

Temelji ilirskoga jezika u dvije knjige

Deklaracija o nazivu i položaju hrvatskog književnog jezika

Kratka osnova hrvatsko-slavenskoga pravopisanja

Rječnik pet najodličnijih europskih jezika

b)

a)

d)

c)

› **Bodovanje:** Svako točno pridruženo slovo donosi jedan bod.

20. 4 boda

Hrvati svoj književni jezik na **štokavskoj osnovici** dobivaju u **19. st.** u vrijeme hrvatskoga narodnog preporoda pod vodstvom **Ljudevita Gaja**. Hrvatski sabor **1847. godine** proglašava hrvatski jezik službenim.

› **Bodovanje:** Svaka točno zaokružena tvrdnja donosi jedan bod.

Rješenja i bodovanje zadataka

SKUPINA B

1. 4 boda

a) 1 bod

... da je ovo djelo Malalina autobiografija.

› **Bodovanje:** Točno dopunjena rečenica donosi jedan bod.

b) 1 bod

Željela je da se dozna kakav je položaj žena u njezinoj državi.

› **Bodovanje:** Točno podcrtan odgovor donosi jedan bod.

c) 1 bod

da riječi ispisane olovkom mogu biti moćnije od mitraljeza, tenkova i helikoptera

› **Bodovanje:** Točno prepisan dio rečenice donosi jedan bod.

d) 1 bod

pravo na obrazovanje

› **Bodovanje:** Točno podcrtan odgovor donosi jedan bod.

2. 2 boda

glagolski predikat: Malaline priče jednom tjedno objavljivali su pod lažnim imenom.

imenski predikat: Malaline priče jednom tjedno objavljivane su pod lažnim imenom.

› **Bodovanje:** Točno dopunjena rečenica traženom vrstom predikata donosi jedan bod. Može se priznati i neki drugi odgovor ako je u skladu s pročitanim odlomkom (npr. izdavali su / izdavane su).

3. 1 bod

Mnogi su kupci njezinih knjiga.

› **Bodovanje:** Točno gramatički i pravopisno oblikovan predikat i rečenica donosi jedan bod.

4. 3 boda

Tražili su učiteljicu ili školarku za pisanje dnevnika.

b)

Dnevnik je dobio medijsku popularnost.

a)

Malalini snovi i anegdote postali su popularni.

c)

› **Bodovanje:** Točno određena vrsta rečenice s obzirom na izricanje subjekta donosi jedan bod.

5. 5 bodova

izravni objekt: **ju**

neizravni objekt: **struje**

pridjevni atribut: **svome**

imenički atribut: **internetu**

apozicija: **novinar**

› **Bodovanje:** Svaka točno razvrstana riječ donosi jedan bod.

6. 4 boda

PO mjesta	PO vremena	PO načina	PO uzroka
u školu	svakodnevno	sa strahom	stoga

› **Bodovanje:** Svaka točno razvrstana priložna oznaka donosi jedan bod.

7. 3 boda

a) 2 boda

Abdulah, očev prijatelj, zapisivao je njezine riječi.

› **Bodovanje:** Točno oblikovana rečenica donosi jedan bod, a drugi bod donose točno napisani zarezi.

b) 1 bod

Zarezi dolaze zato što se apozicija sa svojom dopunom našla / apozicijski skup našao iza imenice koju dopunjava.

› **Bodovanje:** Točno napisano obrazloženje donosi jedan bod. Priznaju se svi slični odgovori koji upućuju na poznavanje pravopisne norme o pisanju apozicije u poslijeimeničnome položaju.

8. 3 boda

Dječaci i muškarci mogu slobodno hodati gradom.

Kuda?

Sanjala je da će se popeti na vrh planine Elum.

Kamo?

U njezinu susjedstvu živjela su djeca njezinih godina.

Gdje?

› **Bodovanje:** Svako točno napisano pitanje donosi jedan bod.

9. 8 bodova

predikat: **bi zapisivao**

subjekt: **Abdulah**

objekt: (Malaline) **riječi**

PO vremena: **uvečer**

PO uzroka: **zbog želje** (za istinom)

pridjevni atribut: **Malaline**

imenički atribut: **za istinom**

apozicija: **novinar**

› **Bodovanje:** Svaki točno prepisan rečenični dio donosi jedan bod.

10. 3 boda

a) Novinar je uvečer dolazio **k njima**.

b) Usprkos **njihovim zabranama** istina se pročula.

c) **Učenjem** je stekla samopouzdanje.

› **Bodovanje:** Svaka točno ispravljena rečenica donosi jedan bod.

11. 1 bod

Mlada djevojka Malala hrabro se borila za svoje pravo na obrazovanje.

› **Bodovanje:** Točno preoblikovana rečenica donosi jedan bod.

12. 3 boda

Ši-ri-la je sjaj-ne rije-či.

› **Bodovanje:** Svaka točno rastavljena riječ donosi jedan bod.

13. 2 boda

prkosa, žrtva

› **Bodovanje:** Svaka točno prepisana riječ donosi jedan bod.

14. 4 boda

Mnogoj **djèci** oduzeto je djetinjstvo.

d) **kratkouzlazni**

Milijuni ne pohađaju **škôlu**.

a) **dugosilazni**

Pravo je djeteta steći **znánje**.

c) **dugouzlazni**

Pružimo svoj djeci **srěću**.

b) **kratkosilazni**

› **Bodovanje:** Točno imenovan naglasak donosi jedan bod.

15. 1 bod

b) U svojoj je autobiografiji prikazala svoj život pod talibanskom vlašću.

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod.

16. 4 boda

a) **nepostojani a**

b) **iotacija**

c) **sibilarizacija**

d) **palatalizacija**

› **Bodovanje:** Svaka točno imenovana glasovna promjena donosi jedan bod.

17. 3 boda

Svakoga dana čovjek **pomiče** svoje granice.

Nije se lako dokazati **mudrošću**.

Pročitat ću autobiografiju ove **djevojčice**.

› **Bodovanje:** Svaka točno napisana riječ donosi jedan bod.

18. 4 boda

- a) Mojoj prabaki Vinki nije pruženo školovanje.
 b) Malala, hvala Vam što ste bili hrabri.
 c) Rođena je u gradu Mingori.
 d) U Africi mnoga djeca teško žive.

› **Bodovanje:** Svaki točni podcrtani izraz donosi jedan bod.

19. 4 boda

Kratka osnova horvatsko-slavenskoga pravopisanja

Temelji ilirskoga jezika u dvije knjige

Rječnik pet najodličnijih europskih jezika

Deklaracija o nazivu i položaju hrvatskog književnog jezika

c)

b)

a)

d)

› **Bodovanje:** Svako točno pridruženo slovo donosi jedan bod.

20. 4 boda

Sve do **19. st.** Hrvati su bili jezično razjedinjeni, ali pod vodstvom **Ljudevita Gaja** dolazi do hrvatskoga narodnog preporoda. Godine **1847.** Hrvatski sabor proglasio je hrvatski jezik na **štokavskoj osnovici** službenim.

› **Bodovanje:** Svaka točno zaokružena tvrdnja donosi jedan bod.

PRIJEDLOG OCJENJIVANJA

BODOVI	POSTOTCI	OCJENA
66 – 59	100 – 89 %	5
53 – 50	88 – 76 %	4
49 – 40	75 – 61 %	3
39 – 33	60 – 50 %	2
32 – 0	49 – 0 %	1

RIJEČI

Obrazovni ishodi, rješenja, bodovanje

Obrazovni ishodi koji se vrednuju u provjeri

Na temelju Kurikuluma za nastavni predmet Hrvatski jezik za osnovne škole (Zagreb, 2019.) u pisanoj provjeri *Riječi* provjeravaju se sljedeći ishodi:

OŠ HJ A.8.3.

Učenik čita tekst, prosuđuje značenje teksta i povezuje ga s prethodnim znanjem i iskustvom.

Razrada ishoda:

Učenik prosuđuje čitani tekst na temelju prethodnoga znanja i iskustva.

OŠ HJ A.8.6.

Učenik uspoređuje različite odnose među riječima te objašnjava njihovo značenje u različitim kontekstima.

Razrada ishoda:

Učenik prepoznaje različite uloge istoznačnih i suprotnih riječi u kontekstu.

Učenik objašnjava česte frazeme i funkcionalno ih uklapa u vlastiti govor.

Učenik prepoznaje pleonazme kao suvišne riječi u govoru i pismu.

Učenik uočava posuđenice i riječi iz stranih jezika.

Rješenja i bodovanje zadataka

SKUPINA A

1. 4 boda

a) 1 bod

Uočila je nepotrebnu upotrebu engleske riječi (anglizma).

b) 1 bod

oprema

c) 1 bod

Da je njezina borba uzaludna.

d) 1 bod

Uzrok česte upotrebe engleskih riječi u našem jeziku jest nemaran odnos Hrvata prema materinskome jeziku.

Napomena: Valja priznati sve odgovore koji podrazumijevaju zanemarivanje vlastitoga jezika i olako prihvatanje engleskih riječi bez promišljanja i želje za upotrebom domaćih riječi. Ne prihvaćaju se kao točni odgovori oni u kojima učenik iznosi razloge koji se ne mogu iščitati iz teksta, npr. da hrvatski jezik nema zamjena za neke nove riječi/izraze.

› **Bodovanje:** Svaki točni odgovor donosi jedan bod.

2. 1 bod

d) Sinoć su se na nebu vidjele **zvijezde** padalice.

› **Bodovanje:** Točno rješenje donosi jedan bod.

3. 3 boda

Šetala se **divnim** krajolikom i divila se **krasnomu** cvijeću.

Nadali smo se pobjedi, **no međutim** protivnici su bili bolji.

Zvezdano **nebo** i plodna **zemlja** bili su nadahnuće pjesnicima.

› **Bodovanje:** Svako točno rješenje donosi jedan bod.

a)

c)

b)

4. 2 boda

a) gubi ravnotežu / dospijeva u niži položaj

b) snižava se

› **Bodovanje:** Svako točno napisano značenje donosi jedan bod.

5. 2 boda

a) Crnica je plodna zemlja. tlo/tla

b) Preselili smo se u drugu zemlju. država/državu

› **Bodovanje:** Svaka točno napisana bliskoznačnica donosi jedan bod.

6. 1 bod

c) Još se nisam vozio **avionom**.

Zrakoplov je sretno sletio.

› **Bodovanje:** Točno rješenje donosi jedan bod.

7. 1 bod

Da bi zaslužio bod, učenik mora oblikovati smislenu i jezično točnu rečenicu koja će sadržavati bliskoznačnicu zadanoga pridjeva uljudan – pristojan (npr. *Moj je prijatelj pristojan.*)

› **Bodovanje:** Točno rješenje donosi jedan bod.

8. 1 bod

b) Svijet je kao cipela, netko je obuva, a netko izuva.

› **Bodovanje:** Točno rješenje donosi jedan bod.

9. 3 boda

Malena laž za sobom vodi veliku laž.

U hladnoj se kuhinji i vruća ljubav ohladi.

Vrlina je lijepa i u najružnijih, a mana ružna i u najljepših.

› **Bodovanje:** Svaka točno dopunjena poslovice donosi jedan bod.

10. 1 bod

Muzičar je nakon nastupa dao intervju i iznio svoje **impresije**.

› **Bodovanje:** Točno zaokružen primjer donosi jedan bod.

11. 5 bodova

a) Kupila sam novi **kaput**.

b) strana riječ

b) Napisao sam **e-mail** razredniku.

e) internacionalizam

c) Na **pijaci** uvijek kupim svježe povrće.

a) usvojenica

d) Jučer sam jahao na susjedovu **ranču**.

c) dijalektizam

e) Brat mi je diplomirao **ekonomiju**.

d) posuđenica

› **Bodovanje:** Svaka točno pridružena rečenica donosi jedan bod.

12. 2 boda

a) Kružnik je javna prometna površina na kojoj postoji kružna vožnja.

b) c) rotor

› **Bodovanje:** Svako točno rješenje donosi jedan bod.

13. 2 boda

Povijest

Hrvatski jezik

› **Bodovanje:** Svako točno rješenje donosi jedan bod.

14. 3 boda

a) U našem se razredu dogadaju nevjerojatne situacije.

b) Postupno mi sve postaje lakše.

c) Planet Zemlja kruži oko Sunca.

› **Bodovanje:** Svaka točno podcrtana riječ donosi jedan bod.

15. 6 bodova

Neki se dan pavela zanimljiva rasprava o mjestu za izgradnju nove knjižnice. Gradit će se u središtu našega mjesta. Svi su iznosili svoje dokaze, ali nitko nije znao kako ostvariti tako skup projekt za našu malu zajednicu.

› **Bodovanje:** Svaka točno zamijenjena riječ donosi jedan bod.

16. 4 boda

Jučer sam posjetio malu kućicu na vrhu brda. Dok sam se penjao gore, osjećao sam neugodan smrad koji se širio iz obližnje šume. Razmišljajući o svemu, shvatio sam da je zajednički suživot čovjeka i prirode ugrožen ljudskim djelovanjem.

› **Bodovanje:** Svaki točno podcrtani pleonazam donosi jedan bod.

17. 3 boda

Često nas je morala opominjati zbog nemara.

Na cilj je stigao prvi.

Moramo planirati svoje ciljeve.

› **Bodovanje:** Svaka točno ispravljena rečenica donosi jedan bod.

18. 3 boda

a) Znam da želiš ići u kino, ali, ne budeš li spremio sobu, možeš to **objesiti mačku o rep**.
odustati od čega

b) Od silnih ispita i odgovaranja već **pucam po šavovima**.
teško podnositi pritisak

c) Baš sam **imao smolu** kad me učiteljica vidjela da pričam.
doživjeti neugodnost

› **Bodovanje:** Svako točno određeno značenje donosi jedan bod.

19. 4 boda

udariti dlanom o dlan – dok trepneš okom

svakoj vreći zakrpa – svakomu loncu poklopac

pustiti mozak na pašu – odmoriti dušu

izbiti mušice iz glave – doći do pameti

› **Bodovanje:** Svaki točno povezani sinonimski frazem donosi jedan bod.

20. 1 bod

Da bi zaslužio bod, učenik mora oblikovati rečenicu iz koje je vidljivo razumijevanje značenja frazema imati soli u glavi – biti pametan (npr. *Kad riješim teške zadatke, kažu mi da imam soli u glavi.*)

› **Bodovanje:** Točno rješenje donosi jedan bod.

Rješenja i bodovanje zadataka

SKUPINA B

1. 4 boda

a) 1 bod

Želi upozoriti na bespotrebnu upotrebu anglicizama u hrvatskome jeziku.

b) 1 bod

dodatak / prilog

c) 1 bod

Da je njezin posao uzaludan.

d) 1 bod

Uzrok česte upotrebe engleskih riječi u našem jeziku jest nemaran odnos Hrvata prema materinskome jeziku.

Napomena: Valja priznati sve odgovore koji podrazumijevaju zanemarivanje vlastitoga jezika i olako prihvatanje engleskih riječi zbog proširenosti engleskoga jezika u svijetu zbog brzoga razvoja IKT-a.

› **Bodovanje:** Svaki točni odgovor donosi jedan bod.

2. 1 bod

c) Pušenje šteti zdravlju **srca**.

› **Bodovanje:** Točno rješenje donosi jedan bod.

3. 3 boda

Kad je Franka **počela** učiti, Lucija je već **završila**.

Volim odjeću **plave boje**.

Ivan je bio **marljiv**, stoga je bio **vrijedan** pohvala.

› **Bodovanje:** Svako točno rješenje donosi jedan bod.

b)
c)
a)

4. 2 boda

a) davati/dobivati cvjetove

b) razvijati se, napredovati, biti uspješan

› **Bodovanje:** Svako točno napisano značenje donosi jedan bod.

5. 2 boda

a) Ne sviđa mi se **kraj** filma. **završetak**

b) Stavio je čašu na **kraj** stola. rub

› **Bodovanje:** Svaka točno napisana bliskoznačnica donosi jedan bod.

6. 1 bod

d) Sviđa mi se **neologizam** zatipak. Hrvati teško usvajaju **novotvorenice**.

› **Bodovanje:** Točno rješenje donosi jedan bod.

7. 1 bod

Da bi zaslužio bod, učenik mora oblikovati smislenu i jezično točnu rečenicu koja će sadržavati bliskoznačnicu zadanoga pridjeva: raznobojan – šaren (npr. *Ubrala sam šareno cvijeće.*)

› **Bodovanje:** Točno rješenje donosi jedan bod.

8. 1 bod

d) Nitko nije toliko ružan da sebe ne bi smatrao lijepim.

› **Bodovanje:** Točno rješenje donosi jedan bod.

9. 3 boda

Vrlina je lijepa i u najružnijih, a mana ružna i u najljepših.

Čovjek više voli slatku laž nego gorku istinu.

Mudar čovjek peče novi kruh još dok ima starog(a)/stari.

› **Bodovanje:** Svaka točno dopunjena poslovice donosi jedan bod.

10. 1 bod

Stručnjaci su razgovarali o generaciji tinejdžera koji **konzumiraju** previše energetskih napitaka.

› **Bodovanje:** Točno zaokružen primjer donosi jedan bod.

11. 5 bodova

a) Planiram studirati **kemiju**.

b) strana riječ

b) Maja je dugo radila u **call-centru**.

a) internacionalizam

c) Moram kupiti nove **cipele**.

d) dijalektizam

d) Naša je **hiža** već dosta stara.

e) posuđenica

e) Sudjelovat ću u školskome **projektu**.

c) usvojenica

› **Bodovanje:** Svaka točno pridružena rečenica donosi jedan bod.

12. 2 boda

a) Ponovak je ponovna izvedba ili emitiranje nakon premijere.

b) b) repriza

› **Bodovanje:** Svako točno rješenje donosi jedan bod.

13. 2 boda

Hrvatski jezik

Geografija

› **Bodovanje:** Svako točno rješenje donosi jedan bod.

14. 3 boda

a) Iako sam sve napravio, roditelji mi nisu dopustili odlazak u kino.

b) Doznao sam za nevjerojatan proizvod.

c) Sljedeći ćemo tjedan ići u posjet bolesnoj razrednici.

› **Bodovanje:** Svaka točno podcrtana riječ donosi jedan bod.

15. 6 bodova

Kroz prozor zrakoplova ugledao sam prekrasan krajolik, a iz zvučnika je

zasvirala glazba koja je još više dočarala naše odredište. Jedan putnik bio je pravi

stručnjak i počeo nam govoriti zanimljivosti o **zemljopisnim** obilježjima toga otoka.
› **Bodovanje:** Svaka točno zamijenjena riječ donosi jedan bod.

16. 4 boda

Jutros sam ustao rano ujutro i krenuo prema maloj šumici izvan sela. Na putu sam vidio veliko mnoštvo ljudi koji su raspravljali o rastu naselja. Iako je rasprava bila zanimljiva, odlučio sam sići dolje do rijeke da bih uživao u miru.

› **Bodovanje:** Svaki točno podcrtani frazem donosi jedan bod.

17. 3 boda

U srpnju idemo na ljetovanje.

Često ne stižemo završiti poslove u roku.

Obojica su mi otkazala suradnju.

› **Bodovanje:** Svaka točno ispravljena rečenica donosi jedan bod.

18. 3 boda

a) Nisam **s kruške pao** da povjerujem u tvoju priču.

biti naivan

b) Nakon petice iz ispita **bio sam na konju**.

biti u boljem položaju

c) U svim se situacijama snalazi **kao riba u vodi**.

dobro se snalaziti

› **Bodovanje:** Svako točno određeno značenje donosi jedan bod.

19. 4 boda

plakati kao kiša – smijati se kao lud

izgubiti tlo pod nogama – držati sve konce u rukama

hitac u prazno – pun pogodak

živjeti kao bubreg u loju – živjeti na kruhu i vodi

› **Bodovanje:** Svaki točno povezani antonimski frazem donosi jedan bod.

20. 1 bod

Da bi zaslužio bod, učenik mora oblikovati rečenicu iz koje je vidljivo razumijevanje značenja frazema: imati srce od kamena – biti bezosjećajan (npr. *Želio sam se pomiriti, ali je ona imala srce od kamena.*)

› **Bodovanje:** Točno rješenje donosi jedan bod.

PRIJEDLOG OCJENJIVANJA

BODOVI	POSTOTCI	OCJENA
52 – 47	100 – 90 %	5
46 – 39	89 – 77 %	4
38 – 32	76 – 64 %	3
31 – 27	63 – 50 %	2
26 – 0	49 – 0 %	1

JEDNOSTAVNA I SLOŽENA REČENICA, NEZAVISNOSLOŽENA REČENICA

Obrazovni ishodi, rješenja i bodovanje

Obrazovni ishodi koji se vrednuju u provjeri

Na temelju Kurikuluma za nastavni predmet Hrvatski jezik za osnovne škole (Zagreb, 2019.) u pisanoj provjeri *Jednostavna i složena rečenica, nezavisnosložena rečenica* provjeravaju se sljedeći ishodi:

OŠ HJ A.8.5.

Učenik oblikuje tekst i primjenjuje znanja o rečenicama po sastavu na oglednim i čestim primjerima.

Razrada ishoda:

Učenik razlikuje jednostavne i složene rečenice.

Učenik razlikuje jednostavnu proširenu od jednostavne neproširene rečenice.

Učenik objašnjava složene rečenice s obzirom na broj predikata i s obzirom na vrstu sklapanja surečenica.

Učenik razlikuje vrste nezavisnosloženih rečenica.

Učenik preoblikuje jednostavnu rečenicu u složenu.

OŠ HJ A.8.4.

Učenik piše raspravljačke tekstove u skladu s temom i prema planu.

Razrada ishoda:

Učenik točno piše zarez u nezavisnosloženoj rečenici.

OŠ HJ A.8.3.

Učenik čita tekst, prosuđuje značenje teksta i povezuje ga s prethodnim znanjem i iskustvom.

Razrada ishoda:

Učenik prosuđuje čitani tekst na temelju prethodnoga znanja i iskustva.

Rješenja i bodovanje zadataka

SKUPINA A

1. 4 boda

a) 1 bod

„jedva je krpao kraj s krajem“

b) 1 bod

životne nepravilike

c) 1 bod

Moguća obrazloženja (dovoljno je navesti jedno obrazloženje):

– svoje je životne nedaće pjesnik pripisao datumu svoga rođenja – petak 13., dan koji mnogi praznovjerni ljudi smatraju nesretnim danom

– pjesnik navodi da je datum smrti nepoznat, što je i logično jer se radi o autobiografiji (tekst koji autor piše za života).

d) 1 bod

Da se na njoj vide posljedice odgoja njezinih roditelja.

› **Bodovanje:** Svako točno rješenje donosi jedan bod.

2. 4 boda

- a) Rečenica koja ima samo jedan predikat zove se neproširena rečenica.
- b) Složene rečenice prepoznamo prema broju subjekata.
- c) Jednostavna neproširena rečenica ima samo glavne rečenične dijelove.
- d) Složene rečenice mogu biti nezavisnosložene i zavisnosložene.

N
N
T
T

› **Bodovanje:** Svako točno rješenje donosi jedan bod.

3. 1 bod

Stanodavac je zaplijenio. / Zaplijenio je stanodavac. / Zaplijenio je.

› **Bodovanje:** Točno preoblikovana rečenica donosi jedan bod.

4. 3 boda

a) 1 bod

Individualni odgovor učenika – točno proširena rečenica imenskom i glagolskom dopunom, npr. *Pjesnik Matoš svirao je violončelo.*

Ne smatra se netočnim odgovorom ako zanaglasnica nije u pravilnome položaju, npr. *Pjesnik Matoš je svirao violončelo.*

› **Bodovanje:** Točno proširena rečenica imeničkom i glagolskom dopunom donosi jedan bod.

b) 2 boda

imenička dopuna: npr. pjesnik; vrsta: apozicija

glagolska dopuna: npr. violončelo; vrsta: objekt / izravni objekt

› **Bodovanje:** Svaka točno prepisana dopuna i imenovana vrsta donosi jedan bod.

5. 2 boda

a) Oni su se družili.

b) Družili su se.

› **Bodovanje:** Svaka točno preoblikovana rečenica donosi jedan bod.

6. 1 bod

a) Matoš bi život proveo u zatvoru da se vratio u Hrvatsku.

› **Bodovanje:** Točno rješenje donosi jedan bod.

7. 7 bodova

b) 8.; c) 6.; d) 4.; e) 2.; f) 7.; g) 1.; h) 3.

› **Bodovanje:** Svaka točno određena vrsta rečenice donosi jedan bod.

8. 3 boda

NSR – neveznička: Snašla ga je neimaština, natjerala ga je na prodaju violončela.

NSR – veznička: Snašla ga je neimaština i natjerala na prodaju violončela / ... te ga natjerala na prodaju violončela.

ZSR: Snašla ga je neimaština koja ga je natjerala na prodaju violončela.

› **Bodovanje:** Svaka točno preoblikovana rečenica donosi jedan bod.

9. 1 bod

c) Niti je redovito učio niti je slušao predavanja.

› **Bodovanje:** Točno rješenje donosi jedan bod.

10. 2 boda

- a) Složena rečenica nastala je od **pet / 5** jednostavnih rečenica.
b) Takva se vrsta nezavisnosložene rečenice naziva **rečenični niz**.
› **Bodovanje:** Svaka točno dopunjena rečenica donosi jedan bod.

11. 5 bodova

primjer	vrsta rečenice
U gimnaziji je učio francuski i violončelo, ali je bio poznatiji kao zagrebački fakin.	suprotna rečenica / suprotna
Odlučio se posvetiti pisanju, jedino ga je poziv u vojsku u tome spriječio.	isključna rečenica / isključna
S njegovom književnom baštinom upoznajemo sebe, zato će ona trajati dovijeka.	zaključna rečenica / zaključna
Marljivo je pisao u tuđini i svoje književne tekstove slao zagrebačkim časopisima.	sastavna rečenica / sastavna
U svojim je novelama prikazivao istinite događaje ili iznosio osobne doživljaje.	rastavna rečenica / rastavna

- › **Bodovanje:** Svaka točno određena vrsta nezavisnosložene rečenice donosi jedan bod.

12. 2 boda

- a) Niti je odustao od domovine niti je zaboravio rodni kraj.
b) Pobjegao je i ne misleći na posljedice.
› **Bodovanje:** Svaka točno napisana rečenica donosi jedan bod.

13. 4 boda

- I. Odlučio sam pročitati Matoševe pjesme pa ću napisati osvrt za školski list. / Odlučio sam pročitati Matoševe pjesme te ću napisati osvrt za školski list.
II. Često je čitao Matoševe pjesme, pa ih je zapamtio. / Često je čitao Matoševe pjesme, te ih je zapamtio.
› **Bodovanje:** Svaka točno povezana rečenica donosi dva boda: jedan bod za točnu preobliku, jedan bod za gramatičku i pravopisnu točnost (zarez u 2. rečenici gdje su surečenice u odnosu uzrok – posljedica).

14. 1 bod

- c) Bio je nadaren, samo nije redovito učio.
› **Bodovanje:** Točno rješenje donosi jedan bod.

15. 6 bodova

- Vlak je vozio iz Beča u Pariz, a u njemu je udobno zavaljen sjedio Matoš. Nahrupiše silni putnici ne bi li ulovili slobodno mjesto. Dvije vremešne dame odložiše stvari na pod, stadoše pokraj pisca. Razumio je Matoš njihove prijekorne pogled, samo nije želio ostati bez svoga mjesta. Ili neće ispasti džentlmen ili će morati ustati. Nije mu bilo do stajanja, zato se domisli mudromu rješenju. „Izvolite, nudim svoje mjesto starijoj dami!“ Dame se zbunjeno pogledaše. Taština im nije dopuštala da se izjasne o svojim godinama. Gospođe su ostale na nogama, no naš se pisac još udobnije zavalio te doskora čvrsto zaspao.
› **Bodovanje:** Svaki točno napisan zarez donosi jedan bod.

1. 4 boda

a) 1 bod

„bilo je u njegovu životu i oluja i gromova“

b) 1 bod

ideju

c) 1 bod

Tesla je postao dijete svjetla jer je izumio (izmjeničnu) struju. Valja priznati svaki odgovor koji upućuje na Tesline zasluge u izumu struje.

d) 1 bod

da suvremenici dovoljno ne uviđaju korisnost njegova rada

› **Bodovanje:** Svako točno rješenje donosi jedan bod.

2. 4 boda

a) Rečenice prema sastavu mogu biti neproširene i složene. N

b) Jednostavna rečenica ima dva ili više predikata. N

c) Složene rečenice dijelimo na nezavisnosložene i zavisnosložene. T

d) Složenu rečenicu prepoznamo prema broju predikata. T

› **Bodovanje:** Svako točno rješenje donosi jedan bod.

3. 1 bod

Nevrijeme je vladalo. / Vladalo je nevrijeme. / Vladalo je.

› **Bodovanje:** Točno preoblikovana rečenica donosi jedan bod.

4. 3 boda

a) 1 bod

Individualni odgovor učenika – točno proširena rečenica imenskom i glagolskom dopunom, npr. *Znanstvenik Tesla posjetio je Edisona.*

Ne smatra se netočnim odgovorom ako zanaglasnica nije u pravilnome položaju, npr. *Znanstvenik Tesla je posjetio Edisona.*

› **Bodovanje:** Točno proširena rečenica imeničkom i glagolskom dopunom donosi jedan bod.

b) 2 boda

imenička dopuna: npr. znanstvenik; vrsta: apozicija

glagolska dopuna: npr. Edisona; vrsta: objekt / izravni objekt

› **Bodovanje:** Svaka točno prepisana dopuna i imenovana vrsta dopune donosi jedan bod.

5. 2 boda

a) Oni su trebali dijeliti Nobelovu nagradu.

b) Trebali su dijeliti Nobelovu nagradu.

› **Bodovanje:** Svaka točno preoblikovana rečenica donosi jedan bod.

6. 1 bod

d) Svi su nestrpljivo iščekivali kako će raditi vatrogasna kola.

› **Bodovanje:** Točno rješenje donosi jedan bod.

7. 7 bodova

b) 6.; c) 5.; d) 7.; e) 3.; f) 8.; g) 4.; h) 1.

› **Bodovanje:** Svaka točno određena vrsta rečenice donosi jedan bod.

8. 3 boda

NSR – neveznička: U Teslinu je laboratoriju izbio požar, uništio mu je sve nacрте. / U Teslinu je laboratoriju izbio požar, uništeni su mu svi nacрти.

NSR – veznička: U Teslinu je laboratoriju izbio požar i uništio mu sve nacрте / ... te mu uništio sve nacрте.

ZSR: U Teslinu laboratoriju izbio je požar koji mu je uništio sve nacрте.

› **Bodovanje:** Svaka točno preoblikovana rečenica donosi jedan bod.

9. 1 bod

b) Nagradu je trebao dijeliti s Edisonom, no on je to odbio.

› **Bodovanje:** Točno rješenje donosi jedan bod.

10. 2 boda

a) Složena rečenica nastala je od **pet / 5** jednostavnih rečenica.

b) Takva se vrsta nezavisnosložene rečenice naziva **rečenični niz**.

› **Bodovanje:** Svaka točno dopunjena rečenica donosi jedan bod.

11. 5 bodova

primjer	vrsta rečenice
Nakon smrti dokumenti s njegovim idejama nisu pronađeni, stoga se smatraju nestalima.	zaključna rečenica / zaključna
Postoji li Teslin tajni dnevnik ili su to samo izmišljotine?	rastavna rečenica / rastavna
Rodio se u Lici, ali je gotovo cijeli život radio u SAD-u.	suprotna rečenica / suprotna
Mnogi su ga iskorištavali, samo je s Markom Twainom izgradio iskreno prijateljstvo.	isključna rečenica / isključna
Na putu u Ameriku napali su ga lopovi i ukrali mu stvari.	sastavna rečenica / sastavna

› **Bodovanje:** Svaka točno određena vrsta nezavisnosložene rečenice donosi jedan bod.

12. 2 boda

a) Krenuo je u svijet i ne sluteći svjetsku slavu.

b) Niti im je zamjerio niti ih tužio za krađu ideja.

› **Bodovanje:** Svaka točno napisana rečenica donosi jedan bod.

13. 4 boda

1. Odlučio sam se posvetiti znanosti pa ću upisati studij fizike. / Odlučio sam se posvetiti znanosti te ću upisati studij fizike.

2. Učim fiziku s razumijevanjem, pa dobivam odlične ocjene. / Učim fiziku s razumijevanjem, te dobivam odlične ocjene.

› **Bodovanje:** Svaka točno povezana rečenica donosi dva boda: jedan bod za točnu preobliku, jedan bod za gramatičku i pravopisnu točnost (zarez u 2. rečenici gdje su surečenice u odnosu uzrok – posljedica).

14. 1 bod

b) Predviđao je budućnost tehnike, samo ga nisu razumjeli.

› **Bodovanje:** Točno rješenje donosi jedan bod.

15. 6 bodova

Tesla je nakon dolaska u New York trebao potražiti prijateljeva brata, samo nije znao da živi daleko od luke. Savjetovali su mu da ide autobusom, ali je karta stajala pet centi. U džepu je imao četiri centa, zato je morao ići pješice. Usput je čuo svađu, neki je čovjek ljutito psovao na svoje radnike. Nisu znali popraviti motor. Ili će produžiti svojim putem ili će im pomoći. Trebalo mu je nekoliko sati da otkloni kvar. Presretni vlasnik ponudio mu je posao. „Hvala, imam druge planove.“ Vlasnik ga je nagradio s 20 dolara, a Tesla je radosno nastavio jer se s tim novcem osjećao bogato.

› **Bodovanje:** Svaki točno napisan zarez donosi jedan bod.

PRIJEDLOG OCJENJIVANJA

BODOVI	POSTOTCI	OCJENA
46 – 42	100 – 90 %	5
41 – 35	89 – 77 %	4
34 – 28	76 – 64 %	3
27 – 23	63 – 50 %	2
22 – 0	49 – 0 %	1

ZAVISNOSLOŽENA REČENICA – I. DIO, ODNOSNE I NEODREĐENE ZAMJENICE

Obrazovni ishodi, rješenja, bodovanje

Obrazovni ishodi koji se vrednuju u provjeri

Na temelju Kurikuluma za nastavni predmet Hrvatski jezik za osnovne škole (Zagreb, 2019.) u pisanoj provjeri *Zavisnosložena rečenica – I. dio, odnosne i neodređene zamjenice* provjeravaju se sljedeći ishodi:

OŠ HJ A.8.5.

Učenik oblikuje tekst i primjenjuje znanja o rečenicama po sastavu na oglednim i čestim primjerima.

Razrada ishoda:

Učenik razlikuje odnosne i neodređene zamjenice u službi vezničkih riječi.

Učenik razlikuje jednostavne i složene rečenice.

Učenik objašnjava složene rečenice s obzirom na broj predikata i s obzirom na vrstu sklapanja surečenica.

Učenik uočava redoslijed surečenica u zavisnosloženoj rečenici.

Učenik razlikuje vrste zavisnosloženih rečenica (predikatnu, subjektu, objektu i atributnu).

Učenik preoblikuje jednostavnu rečenicu u složenu.

OŠ HJ A.8.4.

Učenik piše raspravljačke tekstove u skladu s temom i prema planu.

Razrada ishoda:

Učenik točno piše zarez u zavisnosloženoj rečenici.

OŠ HJ A.8.3.

Učenik čita tekst, prosuđuje značenje teksta i povezuje ga s prethodnim znanjem i iskustvom.

Razrada ishoda:

Učenik prosuđuje čitani tekst na temelju prethodnoga znanja i iskustva.

Rješenja i bodovanje zadataka

SKUPINA A

1. 4 boda

a) 1 bod

Janko (pripovjedačičin brat)

b) 1 bod

iznenađeno

uzbuđeno

prestrašeno

ushićeno

c) 1 bod

pripovjedačicu

murvu

grmljavinu

Janka

d) 1 bod

Pronašla ga je pokraj metalne ograde. / pokraj metalne ograde koja je dijelila nogostup od ceste / pokraj ceste.

› **Bodovanje:** Svaki točni odgovor donosi jedan bod.

2. 4 boda

odnosne zamjenice	neodređene zamjenice
čiji	tko god
koji	svima

› **Bodovanje:** Svaka točno razvrstana zamjenica donosi jedan bod.

3. 3 boda

a) Posjet ocu zakomplicirao se zbog jake kiše koju (koja) nitko nije očekivao.

b) Sjetio se komu (tko) on još mora dati kišobran.

c) Nakon dvije-tri munje nikoga/nikog (nitko) više nije bilo na ulici.

› **Bodovanje:** Svaka točno napisana zamjenica donosi jedan bod.

4. 2 boda

a) Tijekom oluje osjećao se osamljeno jer ni s kim / s nikim nije mogao razgovarati.

b) Nije se mogao pouzdati ni u koga / u nikoga.

› **Bodovanje:** Svako točno rješenje donosi jedan bod.

5. 4 boda

a) Složena rečenica može imati jedan predikat.

N

b) Zavisnosložena rečenica nastaje vrstom sklapanja koje se zove uvrštavanje.

T

c) Vezničke riječi u zavisnosloženoj rečenici pripadaju glavnoj surečenici.

N

d) Inverzija je takav poredak surečenica u zavisnosloženoj rečenici da je glavna surečenica ispred zavisne.

N

› **Bodovanje:** Svako točno rješenje donosi jedan bod.

6. 3 boda

a) Što bih ja da se tebi nešto dogodilo? uobičajeni poredak surečenica / uobičajeni poredak

b) Šljunčaru, koja se bjelasila iza autoceste, osvijetlila je munja. umetnuta rečenica / umetnuta surečenica

c) Kad je mama navečer nazvala, Janko nije spominjao oluju. inverzija

› **Bodovanje:** Svako točno rješenje donosi jedan bod.

7. 1 bod

Tko je bio vani u oluji, dobro je pokisnuo.

Tko je bio vani u oluji, pokisnuo je dobro.

› **Bodovanje:** Točno napisana rečenica donosi jedan bod. Učenik mora napisati zarez u inverziji da bi dobio bod.

8. 1 bod

Nitko nije mogao predvidjeti kad će oluja stati.

› **Bodovanje:** Točno napisana rečenica donosi jedan bod.

9. 1 bod

Potrčao je, tko se našao u blizini kuća, u siguran zaklon.

› **Bodovanje:** Točno napisana rečenica donosi jedan bod. Učenik mora zarezima odvojiti umetnutu surečenicu.

10. 3 boda

a) Znanstvenike zanima zašto su na nekim područjima česte oluje. Što? / Tko? ili Što?

b) Promatrali su crne oblake koji su dolazili s istoka. Koje oblake? / Koje?

c) Koliku je štetu oluja prouzročila, tek treba utvrditi. Što? / Koga? ili Što?

› **Bodovanje:** Točno podcrtana zavisna surečenica i točno postavljeno pitanje na koje ona odgovara donose jedan bod. Ako učenik ne podcrta zavisnu surečenicu, a točno napiše pitanje, ne dobiva bodove. Ako učenik točno podcrta zavisnu surečenicu, a netočno napiše pitanje, ne dobiva bodove.

11. 2 boda

a) Otočani su primijetili da se nebo neobično zatamnilo prije jake kiše.

b) Noćno su nebo osvijetljavale munje koje su stvarale veličanstven prizor.

› **Bodovanje:** Svaka točno oblikovana zavisnosložena rečenica donosi jedan bod.

12. 4 boda

Novinari su izvijestili koliko je nevrijeme bilo snažno.

To je bio znak da oluja slabi.

Vrijeme je da kišovitije ne može biti.

Poznato je da sam prespavala oluju.

objektna / objektna rečenica

atributna / atributna rečenica

predikatna / predikatna rečenica

subjektna / subjektna rečenica

› **Bodovanje:** Svaka točno određena vrsta zavisnosložene rečenice donosi jedan bod.

13. 4 boda

- a) Nitko nije očekivao da će oluja biti snažna.
 - b) Gradske ulice okupala je kiša koja je bila ledena.
 - c) Oblaci su bili da ih crnje/crnije nisam vidio. / Oblaci su bili da ne mogu biti crnji/crniji. / Oblaci su bili da crnji7crniji nisu mogli biti.
 - d) Tko dobro prognozira vrijeme, zaslužuje priznanje. / Koji dobro prognoziraju vrijeme, zaslužuju priznanje. / Tko je dobar prognostičar, zaslužuje priznanje.
- › **Bodovanje:** Svaka točno preoblikovana rečenica donosi jedan bod. Ako je rečenica napisana u inverziji, učenik mora napisati zarez da bi dobio bod.

14. 3 boda

- a) Stručnjaci savjetuju **da** građani ne izlaze iz kuća tijekom nevremena.
veznik
 - b) Pogledala sam u smjeru **odakle** je buka dopirala.
prilog / mjesni prilog
 - c) Udari vjetra, **čija** je snaga lomila grane stabala, stvarali su opasnost za prolaznike.
zamjenica / odnosna zamjenica
- › **Bodovanje:** Svaka točno određena vrsta vezničke riječi donosi jedan bod.

15. 5 bodova

- a) Na ulici se svjetlucao led **koji** je bilo teško očistiti.
 - b) Učinit ću **što god** mi kaže.
 - c) Vatrogasci su srušili **sve** drveće čije je korijenje oštećeno u oluji.
 - d) Kad će kiša prestati, svi su nestrpljivo iščekivali. / Svi su nestrpljivo iščekivali kad će kiša prestati.
 - e) Stanovnici su se pitali je li to najsnažnija oluja koju su doživjeli.
- › **Bodovanje:** Svaka točno napisana rečenica donosi jedan bod.

Rješenja i bodovanje zadataka

SKUPINA B

1. 4 boda

a) 1 bod

ljeto / Ljeto. / Radnja odlomka zbiva se u ljeto. / Radnja odlomka zbiva se ljeti.

b) 1 bod

sretno

potišteno

ljuto

zaljubljeno

c) 1 bod

b) fotografije s ljetovanja svojih poznanika

d) 1 bod

Petra nije otišla na more jer je mama imala frku na poslu. / Zbog mamina posla.

› **Bodovanje:** Svaki točan odgovor donosi jedan bod.

2. 4 boda

odnosne zamjenice	neodređene zamjenice
kojima	neki
čijoj	netko

› **Bodovanje:** Svaka točno razvrstana zamjenica donosi jedan bod.

3. 3 boda

- a) Marija se divila svemu (sve) što je vidjela na otoku.
- b) Upoznali smo turista čijeg/čijega (čiji) su psa svi na plaži obožavali.
- c) Htjela je svoje dojmove o ljetovanju podijeliti s bilo kim/bilo kime (bilo tko).

› **Bodovanje:** Svaka točno napisana zamjenica donosi jedan bod.

4. 2 boda

- a) Na putovanju nije htjela ovisiti o nikome / ni o kome.
- b) Neće se na moru upuštati u nikakve / ni u kakve opasne situacije.

› **Bodovanje:** Svako točno rješenje donosi jedan bod.

5. 4 boda

- a) U složenoj su rečenici najmanje dva predikata. T
- b) Zavisnosložena rečenica sastoji se od dviju glavnih surečenica. N
- c) U uobičajenom poretku surečenica u zavisnosloženoj rečenici obvezno se piše zarez. N
- d) Poredak je surečenica u inverziji u zavisnosloženoj rečenici sljedeći: zavisna je surečenica ispred glavne surečenice. T

› **Bodovanje:** Svako točno rješenje donosi jedan bod.

6. 3 boda

- a) Da Petra nije otišla na more, nisam mogla vjerovati. inverzija
- b) Mama je upravo objavila da ne idemo na more. uobičajeni poredak surečenica / uobičajeni poredak
- c) Fotografije, koje sam gledala na *fejsu*, podsjećale su me na ljetovanje. umetnuta rečenica / umetnuta surečenica

› **Bodovanje:** Svako točno rješenje donosi jedan bod.

7. 1 bod

Tko promatra pučinu na morskome žalu, osjeća smirenost. / Tko promatra pučinu na morskome žalu, smirenost osjeća.

› **Bodovanje:** Točno napisana rečenica donosi jedan bod. Učenik mora napisati zarez u inverziji da bi dobio bod.

8. 1 bod

Nedavno su zaključili znanstvenici da Sunčeva energija ima bitnu ulogu u kretanju morskih struja. / Nedavno su znanstvenici zaključili da Sunčeva energija ima bitnu ulogu u kretanju morskih struja. / Znanstvenici su nedavno zaključili da Sunčeva energija ima bitnu ulogu u kretanju morskih struja.

› **Bodovanje:** Točno napisana rečenica donosi jedan bod.

9. 1 bod

Neće se odvažiti, tko se boji morske dubine, na plivanje daleko od obale. / Neće se odvažiti na plivanje, tko se boji morske dubine, daleko od obale.

› **Bodovanje:** Točno napisana rečenica donosi jedan bod. Učenik mora zarezima odvojiti umetnutu rečenicu.

10. 3 boda

a) Da more ima ljekovita svojstva, potvrđuju brojni znanstveni radovi. Koga ili što? / Što?

b) Ljetovanje na otoku, koje smo dugo planirali, napokon se ostvarilo. Koje? / Koje ljetovanje?

c) Još nije odlučeno na koji ćemo otok otputovati. Tko ili što? / Što?

› **Bodovanje:** Točno podcrtana zavisna surečenica i točno postavljeno pitanje na koje ona odgovara donose jedan bod. Ako učenik ne podcrta zavisnu surečenicu, a točno napiše pitanje, ne dobiva bodove. Ako učenik točno podcrta zavisnu surečenicu, a netočno napiše pitanje, ne dobiva bodove.

11. 2 boda

a) Mnogi govore da more opušta svojim ritmičkim valovima i šumovima.

b) Uživali smo u šumu morskih valova koji su nježno zapljuskivali obalu. / Uživali smo u šumu morskih valova što su nježno zapljuskivali obalu.

› **Bodovanje:** Svaka točno oblikovana zavisnosložena rečenica donosi jedan bod.

12. 4 boda

a) Šetali smo stazom koja je vodila uz morsku obalu. atributna / atributna rečenica

b) Još nisu odlučili tko će biti zadužen za organizaciju izleta na otok. objektna / objektna rečenica

c) Vjetar je kakvi već jesu vjetrovi na moru. predikatna / predikatna rečenica

d) Koji noću love ribu u barkama, moraju biti smireni i strpljivi. subjektna / subjektna rečenica

› **Bodovanje:** Svaka točno određena vrsta zavisnosložene rečenice donosi jedan bod.

13. 4 boda

a) Ronilac je vidio da se hobotnica skriva ispod kamena. / Ronilac je vidio kako se hobotnica skriva ispod kamena.

b) More je da ljepše ne može biti.

c) Tko pliva u moru, osjeća posebnu povezanost s prirodom. / Koji plivaju u moru, osjećaju posebnu povezanost s prirodom. / Tko je plivač u moru, osjeća posebnu povezanost s prirodom.

d) Plivali smo u moru koje je čisto.

› **Bodovanje:** Svaka točno preoblikovana rečenica donosi jedan bod. Ako je rečenica napisana u inverziji, učenik mora napisati zarez da bi dobio bod.

14. 3 boda

a) Posjetili smo uvalu **kamo** rijetko zalaze turisti.

prilog / mjesni prilog

b) Roditelji znaju **da** će djeca uživati u gradnji pješčanih kula na plaži.

veznik

c) **Tko** se jednom zaljubi u morske dubine, ponovno će im se vraćati.

zamjenica / odnosna zamjenica

› **Bodovanje:** Svaka točno određena vrsta vezničke riječi donosi jedan bod.

15. 5 bodova

a) Ugledao sam kamen **koji** je na plažu dokotrljao val.

b) Zalazak Sunca oduzima dah **svih** promatrača na plaži / **svim** promatračima na plaži.

c) Da šetnja uz more potiče kreativnost, potvrđuju mnogi umjetnici. / Mnogi umjetnici potvrđuju da šetnja uz more potiče kreativnost. / Potvrđuju mnogi umjetnici da šetnja uz more potiče kreativnost.

d) **Svatko** voli kristalno čisto more.

e) Pitam se što mi to more šapće.

› **Bodovanje:** Svaka točno napisana rečenica donosi jedan bod.

PRIJEDLOG OCJENJIVANJA

BODOVI	POSTOTCI	OCJENA
44 – 40	100 – 90 %	5
39 – 34	89 – 77 %	4
33 – 28	76 – 64 %	3
27 – 22	63 – 50 %	2
21 – 0	49 – 0 %	1

ZAVISNOSLOŽENA REČENICA – II. DIO, GLAGOLSKI PRILOZI

Obrazovni ishodi, rješenja, bodovanje

Obrazovni ishodi koji se vrednuju u provjeri

Na temelju Kurikuluma za nastavni predmet Hrvatski jezik za osnovne škole (Zagreb, 2019.) u pisanoj provjeri *Zavisnosložena rečenica – II. dio, glagolski prilozi* provjeravaju se sljedeći ishodi:

OŠ HJ A.8.5.

Učenik oblikuje tekst i primjenjuje znanja o rečenicama po sastavu na oglednim i čestim primjerima.

Razrada ishoda:

Učenik razlikuje jednostavne i složene rečenice.

Učenik objašnjava složene rečenice s obzirom na broj predikata i s obzirom na vrstu sklapanja surečenica.

Učenik uočava redoslijed surečenica u zavisnosloženoj rečenici.

Učenik priložnu rečenicu izriče glagolskim priložima (preoblika).

Učenik razlikuje vrste zavisnosloženih rečenica.

OŠ HJ A.8.4.

Učenik piše raspravljačke tekstove u skladu s temom i prema planu.

Razrada ishoda:

Učenik točno piše zarez u zavisnosloženoj rečenici.

OŠ HJ A.8.3.

Učenik čita tekst, prosuđuje značenje teksta i povezuje ga s prethodnim znanjem i iskustvom.

Razrada ishoda:

Učenik prosuđuje čitani tekst na temelju prethodnoga znanja i iskustva.

Rješenja i bodovanje zadataka

SKUPINA A

1. 1 bod

Vukovar se smatra središtem riječnoga turizma jer u njega godišnje pristane više od tristo kruzera. / U njega uplovi više od 300 kruzera. / Turistički brodovi povezuju Vukovar s ostatkom Europe.

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod.

2. 3 boda

a) **TOČNO**

b) **NETOČNO**

c) **NETOČNO**

› **Bodovanje:** Svako točno rješenje donosi jedan bod.

3. 3 boda

c) Vodotoranj, koji je preživio brojne projekte, simbol je neuništivoga vukovarskog duha.

b) Kad se popnete do vrha Vodotornja, uživat ćete u pogledu na Vukovar i Dunav.

a) Vodotoranj je opskrbljivao Vukovarce vodom do 1970. g. kad je spremnik za vodu puknuo.

› **Bodovanje:** Svako točno rješenje donosi jedan bod.

4. 1 bod

Budući da ondje godišnje pristane više od tristo kruzera, Vukovar je danas istaknuto središte riječnoga turizma. / S obzirom na to da ondje godišnje pristane više od tristo kruzera, Vukovar je danas istaknuto središte riječnoga turizma. / Kako ondje godišnje pristane više od tristo kruzera, Vukovar je danas istaknuto središte riječnoga turizma. / Zato što ondje godišnje pristane više od tristo kruzera, Vukovar je danas istaknuto središte riječnoga turizma.

› **Bodovanje:** Točno preoblikovana rečenica donosi jedan bod. (Učenik mora napisati zarez u inverziji da bi se zadatak vrednovao kao točan.)

5. 6 bodova

a) Turisti upoznaju Vukovar tako što se voze tradicionalnim vukovarskim brodicama zvanim čiklje. / Tako što se voze tradicionalnim vukovarskim brodicama zvanim čiklje, turisti upoznaju Vukovar.

vrsta zavisnosložene rečenice: načinska / načinska rečenica

b) Vukovarci i turisti odlaze na gradsku plažu na Adi kad počne sezona kupanja. / Vukovarci i turisti odlaze na gradsku plažu na Adi čim počne sezona kupanja. / Vukovarci i turisti odlaze na gradsku plažu na Adi prije nego što počne sezona kupanja. / Vukovarci i turisti odlaze na gradsku plažu na Adi nakon što počne sezona kupanja.

(Rečenice mogu biti napisane i u inverziji.)

vrsta zavisnosložene rečenice: vremenska / vremenska rečenica

c) Danas se uzdiže Muzej vučedolske kulture gdje je pronađena Vučedolska golubica. / Danas se uzdiže Muzej vučedolske kulture gdje je Vučedolska golubica pronađena. / Gdje je Vučedolska golubica pronađena, danas se uzdiže Muzej vučedolske kulture.

vrsta zavisnosložene rečenice: mjesna / mjesna rečenica

› **Bodovanje:** Svaka točno napisana zavisnosložena rečenica donosi jedan bod i točno određena vrsta zavisnosložene rečenice donosi jedan bod.

Ako učenik napiše rečenicu u inverziji, mora napisati zarez da bi dobio bod.

6. 3 boda

a) Vukovar privlači brojne posjetitelje **jer ima bogatu povijest**. / Vukovar privlači brojne posjetitelje **zato što ima bogatu povijest**. / **Budući da ima bogatu povijest**, Vukovar privlači brojne posjetitelje. / **Zato što ima bogatu povijest**, Vukovar privlači brojne posjetitelje. / **S obzirom na to da ima bogatu povijest**, Vukovar privlači brojne posjetitelje. / **Kako ima bogatu povijest**, Vukovar privlači brojne posjetitelje.

b) Mnogi posjećuju Vukovar **da bi odali počast žrtvama Domovinskoga rata**. / Mnogi posjećuju Vukovar **da odaju počast žrtvama Domovinskoga rata**. / Mnogi posjećuju Vukovar **ne bi li odali počast žrtvama Domovinskoga rata**. / Mnogi posjećuju Vukovar **kako bi odali počast žrtvama Domovinskoga rata**. / **Da bi odali počast žrtvama Domovinskoga rata**, mnogi posjećuju Vukovar. / **Da odaju počast žrtvama Domovinskoga rata**, mnogi posjećuju Vukovar. / **Ne bi li odali počast žrtvama Domovinskoga rata**, mnogi posjećuju Vukovar. / **Kako bi odali počast žrtvama Domovinskoga rata**, mnogi posjećuju Vukovar.

c) **Ako se ne izgrade biciklističke staze**, Vukovar neće privući ljubitelje aktivnoga turizma. / **Ne izgrade li se biciklističke staze**, Vukovar neće privući ljubitelje aktivnoga turizma. / **Ako ne izgrade biciklističke staze**, Vukovar neće privući ljubitelje aktivnoga turizma. / **Ne izgrade li biciklističke staze**, Vukovar neće privući ljubitelje aktivnoga turizma. / **Ako ne izgradimo biciklističke staze**, Vukovar neće privući ljubitelje aktivnoga turizma. / **Ne izgradimo li biciklističke staze**, Vukovar neće privući ljubitelje aktivnoga turizma. / Vukovar neće privući ljubitelje aktivnoga turizma **ako se ne izgrade biciklističke staze**. / Vukovar neće privući ljubitelje aktivnoga turizma **ne izgrade li se biciklističke staze**. / Vukovar neće privući ljubitelje aktivnoga turizma **ako ne izgrade biciklističke staze**. / Vukovar neće privući ljubitelje aktivnoga turizma **ne izgrade li biciklističke staze**. / Vukovar neće privući ljubitelje aktivnoga turizma **ako ne izgradimo biciklističke staze**. / Vukovar neće privući ljubitelje aktivnoga turizma **ne izgradimo li biciklističke staze**.

› **Bodovanje:** Svaka točno napisana rečenica (napisan zarez u inverziji) donosi jedan bod.

7. 3 boda

a) Šećući se šetnicom uz Dunav, spoznajem koliko je ta rijeka moćna.

glagolski prilog sadašnji

b) Posjetitelji su se divili obnovljenomu središtu grada prošavši Trgom Republike Hrvatske.

glagolski prilog prošli

c) Dovršivši obnovu Vodotornja, Vukovar je dobio novi simbol grada i turističku atrakciju.

glagolski prilog prošli

› **Bodovanje:** Svaki točno podcrtani glagolski prilog i točno određena vrsta donose jedan bod.

8. 4 boda

a) Vukovar, ponosno stojeći na obali Dunava, privlači brojne posjetitelje svojom bogatom poviješću.

b) Tiho tekući kroz Vukovar, Dunav svjedoči o njegovoj prošlosti i sadašnjosti.

c) Vukovar je, postavši važno središte riječnoga turizma, otvorio nove mogućnosti za gospodarski razvoj.

d) Pokrenuvši brojna kulturna događanja, Vukovarci su oživjeli duh svojega grada.

› **Bodovanje:** Svako točno rješenje donosi jedan bod.

9. 3 boda

a) Dobivši status slobodnoga kraljevskog grada 1231. godine, Vukovar je postao važno trgovačko središte.

b) Proučivši povijest Vukovara, doznali ste njegovo ime u 13. st. – Volko.

c) Bio sam sretan putujući u Vukovar.

› **Bodovanje:** Svaka točno preoblikovana rečenica s pomoću glagolskoga priloga donosi jedan bod.

10. 7 bodova

a) Kud god krenete u Vukovaru, svjedočit ćete o njegovoj bogatoj povijesti.

mjesna / mjesna rečenica

b) U vukovarskome kraju brojna su arheološka nalazišta koja svjedoče o životu Ilira i Kelta.

atributna / atributna rečenica

c) Nakon što je u Vukovaru 1867. g. osnovana tiskara, počele su se izdavati prve vukovarske novine na njemačkome jeziku.

vremenska / vremenska rečenica

d) Želite li otkriti ljepote Vukovara, morate ga posjetiti.

pogodbena / pogodbena rečenica

e) Vukovarci čuvaju sjećanje na žrtve Domovinskoga rata da mladi ne zaborave svoju povijest.

namjerna / namjerna rečenica

f) Budući da je Ružička dobitnik Nobelove nagrade, Vukovarci su nazvali po njemu svoje veleučilište.

uzročna / uzročna rečenica

g) Posjetitelji istražuju Vukovar kao da žele otkriti svaku njegovu skrivenu priču.

načinska / načinska rečenica

› **Bodovanje:** Svaka točno određena vrsta zavisnosložene rečenice donosi jedan bod.

11. 6 bodova

a) **Sudjelujući** na Vukovarskome filmskom festivalu, mladi su redatelji stekli dragocjeno iskustvo.

b) Dok Dunav mirno teče, Vukovar se ogleda u njegovim vodama.

c) **Kad / Čim / Nakon što** se vratio iz Vukovara, otišao je u Arheološki muzej u Zagrebu vidjeti original Vučedolske golubice.

d) **Ako** se poveća broj riječnih kruzera u Vukovaru, može doći do onečišćenja Dunava.

e) Vukovarci su se hrabro borili **želeći** obraniti svoj grad.

f) Vukovar je postao važno industrijsko središte **zato što / jer** je 1931. godine osnovana tvornica Bata.

› **Bodovanje:** Svaka točno napisana rečenica donosi jedan bod.

Rješenja i bodovanje zadataka

SKUPINA B

1. 1 bod

Naziva se Stradun. / Stradun. / Stradun

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod.

2. 3 boda

a) **NETOČNO**

b) **TOČNO**

c) **TOČNO**

› **Bodovanje:** Svako točno rješenje donosi jedan bod.

3. 3 boda

b) Dok su druge države ratovale, Dubrovačka Republika rješavala je sukobe diplomacijom.

c) Dubrovačka Republika, kako su je nazivali suvremenici, bila je poznata po svojoj diplomatskoj vještini.

a) Dubrovačka Republika imala je vlastiti novac koji se zvao dubrovački dukat.

› **Bodovanje:** Svako točno rješenje donosi jedan bod.

4. 1 bod

Budući da su se redovito održavale, Dubrovačke gradske zidine dobro su očuvane. / Budući da su se redovito održavale, dobro su očuvane Dubrovačke gradske zidine. / Zato što su se redovito održavale, Dubrovačke gradske zidine dobro su očuvane. / Zbog toga što su se redovito održavale, Dubrovačke gradske zidine dobro su očuvane.

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod. (Učenik mora napisati zarez u inverziji da bi se zadatak vrednovao kao točan.)

5. 6 bodova

a) Dubrovnik je bio bogat grad jer je imao razvijenu sredozemnu pomorsku trgovinu. / Dubrovnik je bio bogat grad zato što je imao razvijenu sredozemnu pomorsku trgovinu. / Budući da je imao razvijenu sredozemnu pomorsku trgovinu, Dubrovnik je bio bogat grad. / Zato što je imao razvijenu sredozemnu pomorsku trgovinu, Dubrovnik je bio bogat grad. / S obzirom na to da je imao razvijenu sredozemnu pomorsku trgovinu, Dubrovnik je bio bogat grad.

vrsta zavisnosložene surečenice: **uzročna / uzročna rečenica**

b) Posjeti Dubrovnik ljeti ako želiš istražiti brojne znamenitosti poput Kneževa dvora i palače Sponza. / Posjeti Dubrovnik ljeti želiš li istražiti brojne znamenitosti poput Kneževa dvora i palače Sponza. / Ako želiš istražiti brojne znamenitosti poput Kneževa dvora i palače Sponza, posjeti Dubrovnik ljeti. / Želiš li istražiti brojne znamenitosti poput Kneževa dvora i palače Sponza, posjeti Dubrovnik ljeti.

vrsta zavisnosložene rečenice: **pogodbena / pogodbena rečenica**

c) Cijeli Dubrovnik slavi svojega zaštitnika kad se održava Festa sv. Vlahe 3. veljače. / Cijeli Dubrovnik slavi svojega zaštitnika dok se održava Festa sv. Vlahe 3. veljače. / Kad se održava Festa sv. Vlahe 3. veljače, cijeli Dubrovnik slavi svojega zaštitnika. / Dok se održava Festa sv. Vlahe 3. veljače, cijeli Dubrovnik slavi svojega zaštitnika.

vrsta zavisnosložene rečenice: **vremenska / vremenska rečenica**

› **Bodovanje:** Točno napisana zavisnosložena rečenica donosi jedan bod i točno određena vrsta zavisnosložene rečenice donosi jedan bod.

Ako učenik napiše rečenicu u inverziji, mora napisati zarez da bi dobio bod.

6. 3 boda

a) Dubrovački obrtnici izrađuju suvenire **kao što su ih izrađivali njihovi predci.** / Dubrovački obrtnici izrađuju suvenire **kako su ih izrađivali njihovi predci.**

b) Dubrovčani su gradili zidine **da bi obranili grad od neprijatelja.** / Dubrovčani su gradili zidine **da obrane grad od neprijatelja.** / Dubrovčani su gradili zidine **ne bi li obranili grad od neprijatelja.** / Dubrovčani su gradili zidine **kako bi obranili grad od neprijatelja.** / **Da bi obranili grad od neprijatelja,** Dubrovčani su gradili zidine. / **Da obrane grad od neprijatelja,** Dubrovčani su gradili zidine. / **Ne bi li obranili grad od neprijatelja,** Dubrovčani su gradili zidine. / **Kako bi obranili grad od neprijatelja,** Dubrovčani su gradili zidine.

c) Dubrovčani se često sastaju **gdje je Onofrijeva česma.** / **Gdje je Onofrijeve česma,** Dubrovčani se često sastaju.

› **Bodovanje:** Svaka točno napisana rečenica donosi jedan bod. Ako učenik rečenice napiše u inverziji, mora napisati zarez da bi dobio bod.

7. 3 boda

a) Ploveći oko Lokruma, turisti uživaju u pogledu na Dubrovnik s morske strane.
glagolski prilog sadašnji

b) Dubrovnik se uspješno obnovio u baroknome stilu preživjevši snažan potres 1667. godine.
glagolski prilog prošli

c) Posjetitelji će moći otkrivati bogatu povijest grada istražujući dubrovačke palače.
glagolski prilog sadašnji

› **Bodovanje:** Točno podcrtan glagolski prilog i točno određena vrsta donose jedan bod.

8. 4 boda

a) Posjetitelji su otkrili tajnovitu stranu grada pročitavši legende o Dubrovniku.

b) Opisujući Dubrovnik, mnogi pisci ističu ljepotu njegovih palača.

c) Turisti su osjetili duh dubrovačke prošlosti prošetavši se Stradunom.

d) Sportaši istražuju podmorski svijet Dubrovnika roneći u moru oko Lokruma.

› **Bodovanje:** Svako točno rješenje donosi jedan bod.

9. 3 boda

a) **Posjetivši Dubrovnik,** vidjeli ste jedan od najbolje očuvanih srednjovjekovnih gradova u Europi.

b) **Sudjelujući u Festi svetoga Vlaha,** doživljavate autentičnu dubrovačku tradiciju.

c) Dubrovačke ljetne igre postale su međunarodno poznate **nudeći kvalitetan kulturni program.**

› **Bodovanje:** Svaka točno preoblikovana rečenica s pomoću glagolskoga priloga donosi jedan bod.

10. 7 bodova

a) U prošlosti su Dubrovčani upravljali gradom kako su to činili vladari najnaprednijih država onoga doba.

načinska / načinska rečenica

b) Budući da Dubrovnik ima blagu mediteransku klimu, privlači turiste tijekom cijele godine.

uzročna / uzročna rečenica

c) Turisti se penju na Dubrovačke gradske zidine da bi uživali u panoramskome pogledu na grad i more.

namjerna / namjerna rečenica

d) Dubrovačke gradske zidine pružaju prekrasan pogled kud god se okrenemo.

mjesna / mjesna rečenica

e) Ako posjetite tvrđavu Lovrijenac, vidjet ćete povijesni simbol otpora Mletačkoj Republici.

pogodbena / pogodbena rečenica

f) Zna se da u Dubrovniku i dandanas radi jedna od najstarijih europskih ljekarni.

subjektna / subjektna rečenica

g) Dubrovačka Republika zabranila je trgovinu robljem prije nego što su to učinile velike svjetske sile.

vremenska / vremenska rečenica

› **Bodovanje:** Svaka točno određena vrsta zavisnosložene rečenice donosi jedan bod.

11. 6 bodova

a) Na Stradunu je uvijek mnogo ljudi **jer / zato što / zbog toga što** je glavna gradska ulica.

b) Prije nego što posjetite Dubrovnik, proučite njegovu bogatu povijest.

c) **Ako** se odlučite za vožnju žičarom na Srđ, uživat ćete u prekrasnome pogledu na Dubrovnik i okolne otoke.

d) **Slušajući** priče lokalnih vodiča, posjetitelji oživljavaju prošlost Dubrovačke Republike.

e) Umjetnici prenose ljepotu Dubrovnika na platno **slikajući** motive staroga grada.

f) Ponovno ću doći u Dubrovnik **jer / zato što / zbog toga što** mi je to najljepši europski grad.

› **Bodovanje:** Svaka točno napisana rečenica donosi jedan bod.

PRIJEDLOG OCJENJIVANJA

BODOVI	POSTOTCI	OCJENA
40 – 36	100 – 90 %	5
35 – 31	89 – 77 %	4
30 – 25	76 – 64 %	3
24 – 20	63 – 50 %	2
19 – 0	49 – 0 %	1

ZAVRŠNA PROVJERA

Obrazovni ishodi, rješenja, bodovanje

Obrazovni ishodi koji se vrednuju u provjeri

Na temelju Kurikuluma za nastavni predmet Hrvatski jezik za osnovne škole (Zagreb, 2019.) u pisanoj provjeri *Završna provjera* provjeravaju se sljedeći ishodi:

OŠ HJ A.8.3.

Učenik čita tekst, prosuđuje značenje teksta i povezuje ga s prethodnim znanjem i iskustvom.

Razrada ishoda:

Učenik prosuđuje čitani tekst na temelju prethodnoga znanja i iskustva.

OŠ HJ A.8.4.

Učenik piše raspravljačke tekstove u skladu s temom i prema planu.

Razrada ishoda:

Učenik točno piše zarez u zavisnosloženoj rečenici.

OŠ HJ A.8.5.

Učenik oblikuje tekst i primjenjuje znanja o rečenicama po sastavu na oglednim i čestim primjerima.

Razrada ishoda:

Učenik razlikuje jednostavne i složene rečenice.

Učenik objašnjava složene rečenice s obzirom na broj predikata i s obzirom na vrstu sklapanja surečenica.

Učenik uočava redoslijed surečenica u zavisnosloženoj rečenici.

Učenik razlikuje vrste nezavisnosloženih rečenica.

Učenik razlikuje odnosne i neodređene zamjenice u službi vezničkih riječi.

Učenik priložnu rečenicu izriče glagolskim priložima (preoblika).

Učenik razlikuje vrste zavisnosloženih rečenica.

OŠ HJ A.8.6.

Učenik uspoređuje različite odnose među riječima te objašnjava njihovo značenje u različitim kontekstima.

Razrada ishoda:

Učenik prepoznaje različite uloge istoznačnih i suprotnih riječi u kontekstu.

Učenik objašnjava česte frazeme i funkcionalno ih uklapa u vlastiti govor.

Učenik prepoznaje pleonazme kao suvišne riječi u govoru i pismu.

Učenik uočava posuđenice i riječi iz stranih jezika.

1. 5 bodova

a) 1 bod

Radnja se odvija tri tjedna prije Božića. / Prije Božića. / Zimi.

b) 1 bod

a) čvrge razrednih kolega

c) 3 boda

lakovjernost	<u>roditelji</u>
dobronamjernost	<u>razrednica</u>
prevrtljivost	<u>Sanda</u>

› **Bodovanje:** Svako točno rješenje donosi jedan bod.

2. 2 boda

a) ogledalom / ogledalo

b) trgovine / trgovina

› **Bodovanje:** Svako točno rješenje donosi jedan bod.

3. 1 bod

početak – završetak

› **Bodovanje:** Točno rješenje donosi jedan bod.

4. 3 boda

a) Sramežljivo **je šutjela** pred cijelim razredom.

b) Iskosa **uzdignute/dignute** glave gleda prema **ulazu**.

› **Bodovanje:** Svako točno rješenje donosi jedan bod.

5. 3 boda

I. b) U publici je bilo oko dvadeset učenika.

II. a) Potrebno je odmah razgovarati sa svim sudionicima događaja.

III. a) U razredu se pojavila s Davorom.

› **Bodovanje:** Svako točno rješenje donosi jedan bod.

6. 3 boda

Na jučerašnjoj **zabavi** bio je tako dobar **osjećaj**. Sve se promijenilo kad sam shvatila da me Davor **ignorira/zanemaruje**, a on mi se baš sviđao.

› **Bodovanje:** Svako točno rješenje donosi jedan bod.

7. 4 boda

a) osjetiti veliko olakšanje

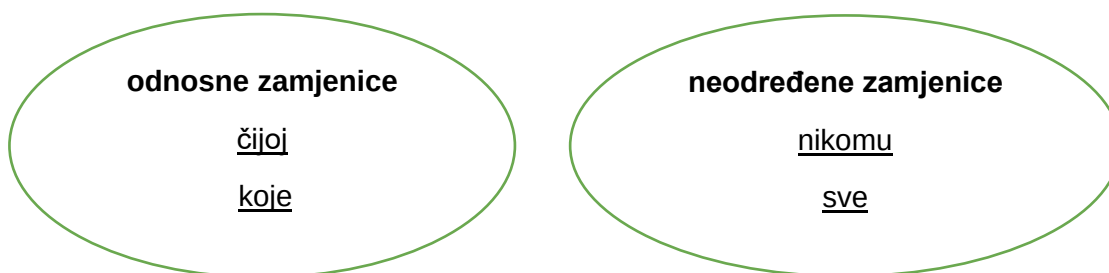
b) treba birati između dviju mogućnosti

c) ne žuriti se s odlukom

d) davati lažna obećanja

› **Bodovanje:** Svako točno rješenje donosi jedan bod.

8. 4 boda

› **Bodovanje:** Svaka točno razvrstana zamjenica donosi jedan bod.

9. 3 boda

- a) zavisnosložena
- b) jednostavna
- c) nezavisnosložena

› **Bodovanje:** Svaka točno određena vrsta rečenice donosi jedan bod.

10. 1 bod

- a) Uvježbava se.

› **Bodovanje:** Točno rješenje donosi jedan bod.

11. 4 boda

- a) rastavna / rastavna rečenica
- b) isključna / isključna rečenica
- c) zaključna / zaključna rečenica
- d) suprotna / suprotna rečenica

› **Bodovanje:** Svaka točno određena vrsta rečenice donosi jedan bod.

12. 2 boda

a) Zvono je zazvonilo i učenici su ušli u razred. / Zvono je zazvonilo pa su učenici ušli u razred. / Zvono je zazvonilo te su učenici ušli u razred.

b) Hrabri ste, stoga vjerujte u sebe. / Hrabri ste, zato vjerujte u sebe. / Hrabri ste, dakle vjerujte u sebe.

› **Bodovanje:** Svaka točno oblikovana nezavisnosložena rečenica donosi jedan bod.

Napomena: Učenik mora napisati zarez u zaključnoj rečenici da bi dobio bod. Ako su jednostavne rečenice točno povezane u zaključnu rečenicu, a učenik nije napisao zarez, ne dobiva bod.

13. 3 boda

- b) Što se događa u meni, nitko ne vidi.
- c) Odrastanje, koje prolazim, katkad je izazovno.
- a) Vidjela ih je da se smiju.

› **Bodovanje:** Svako točno rješenje donosi jedan bod.

14. 6 bodova

a) Svi su zurili u Davora, jedino sam ja pogledavala prema prozoru.
isključna rečenica

b) Ne gledam je dok sjeda pokraj mene.
(ne piše se zarez)

c) Koliko se god ljudi trudili nešto skriti, naposljetku se sve dozna.
inverzija

d) Postigla sam najbolji rezultat na natjecanju, stoga me je razrednica pohvalila.
zaključna rečenica

e) Ostavljam jaknu u svlačionici, obuvam tenisice.
rečenični niz

f) Od silnoga ushita nisam mogla govoriti, nego sam počela zamuckivati.
suprotna rečenica

› **Bodovanje:** Svaki točno napisani zarez i navedeni razlog za njegovo pisanje donosi jedan bod.

Napomena: Ako učenik točno napiše zarez, ali netočno napiše razlog njegova pisanja, dobiva pola boda. Ako učenik netočno napiše zarez u rečenici, a uz tu rečenicu napiše razlog pisanja koji se očekuje u tome primjeru, ne dobiva bod.

15. 6 bodova

a) zavisnosložena rečenica: Kad je bio odmor, učenici su izašli na školsko dvorište. / Dok je bio odmor, učenici su izašli na školsko dvorište. / Učenici su izašli na školsko dvorište dok je bio odmor. / Učenici su izašli na školsko dvorište kad je bio odmor.
vrsta zavisnosložene rečenice: vremenska / vremenska rečenica

b) zavisnosložena rečenica: Stigli su na vrijeme gdje su se dogovorili.
vrsta zavisnosložene rečenice: mjesna / mjesna rečenica

ili

zavisnosložena rečenica: Stigli su na vrijeme na mjesto na kojem su se dogovorili. / Stigli su na vrijeme na mjesto gdje su se dogovorili.

vrsta zavisnosložene rečenice: atributna / atributna rečenica

c) zavisnosložena rečenica: Hodam uza zid da bih izbjegla susret sa Sandom. / Hodam uza zid kako bih izbjegla susret sa Sandom. / Hodam uza zid ne bih li izbjegla susret sa Sandom. / Da bih izbjegla susret sa Sandom, hodam uza zid. / Kako bih izbjegla susret sa Sandom, hodam uza zid. / Ne bih li izbjegla susret sa Sandom, hodam uza zid.

vrsta zavisnosložene rečenice: namjerna / namjerna rečenica

Napomena: Ako učenik u preoblici napiše zadanu rečenicu u inverziji i napiše zarez kojim odvađa zavisnu surečenicu od glavne, dobiva bod za točnu preobliku. Ako ne napiše zarez, ne dobiva bod za preobliku.

› **Bodovanje:** Svaka točna preoblika jednostavne rečenice u zavisnosloženu donosi jedan bod, svaka točno određena vrsta zavisnosložene rečenice donosi jedan bod.

16. 2 boda

glagolski prilog sadašnji: (ne) ustajući

glagolski prilog prošli: pročitavši

› **Bodovanje:** Svaki točno određeni glagolski prilog donosi jedan bod.

17. 1 bod

Razmišljam o tome hodajući do škole. / Hodajući do škole, razmišljam o tome.

› **Bodovanje:** Točno preoblikovana rečenica donosi jedan bod.

Napomena: Učenik mora napisati zarez u inverziji da bi dobio bod.

18. 5 bodova

a) pogodbena / pogodbena rečenica

b) načinska / načinska rečenica

c) atributna / atributna rečenica

d) uzročna / uzročna rečenica

e) subjektivna / subjektivna rečenica

› **Bodovanje:** Svaka točno određena vrsta zavisnosložene rečenice donosi jedan bod.

Rješenja i bodovanje zadataka

SKUPINA B

1. 5 bodova

a) 1 bod

Lucija je prvi put ugledala čvorke. / Čvorke.

b) 1 bod

b) Nebo ne zna kako je nama, a i mi ne znamo kako je nebu.

c) 3 boda

Lucija (pripovjedačica) samouvjerenost

otac smirenost

majka oduševljenost

› **Bodovanje:** Svako točno rješenje donosi jedan bod.

2. 2 boda

a) rastužiti (se) / ožalostiti / oneraspoložiti (se)

b) glazbu / glazba

› **Bodovanje:** Svako točno rješenje donosi jedan bod.

3. 1 bod

ozbiljno – šaljivo

› **Bodovanje:** Točno rješenje donosi jedan bod.

4. 3 boda

a) Nije **teško** prigušiti **smijeh** kad si tužan.

b) Poželjela je **potvrditi** svoju prisutnost.

› **Bodovanje:** Svako točno rješenje donosi jedan bod.

5. 3 boda

I. b) Oduševile su je male ptice na nebu.

II. a) Otac mi je često ponavljao tu rečenicu.

III. b) Bilo je u jatu dvjestotinjak čvoraka.

› **Bodovanje:** Svako točno rješenje donosi jedan bod.

6. 3 boda

Kad su roditelji uzeli **stanku** od svakodnevnih obveza, otišli su s Lucijom u **kupnju/kupovinu**. Lucija se u svojoj omiljenoj trgovini osjećala kao **slavna/poznata** osoba isprobavajući moderne hlače, haljine i majice.

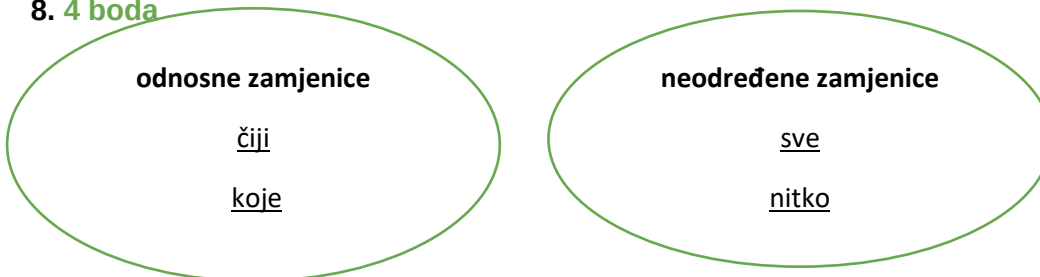
› **Bodovanje:** Svako točno rješenje donosi jedan bod.

7. 4 boda

- a) bezbrižno živjeti
- b) ljudi sličnih osobina nastoje biti zajedno
- c) ne jesti mnogo
- d) dolaziti prvi

› **Bodovanje:** Svako točno rješenje donosi jedan bod.

8. 4 boda

› **Bodovanje:** Svaka točno razvrstana zamjenica donosi jedan bod.

9. 3 boda

- a) jednostavna
- b) zavisnosložena
- c) nezavisnosložena

› **Bodovanje:** Svaka točno određena vrsta rečenice donosi jedan bod.

10. 1 bod

- a) Petre, čvorci!

› **Bodovanje:** Zadatak donosi jedan bod.

11. 4 boda

- a) zaključna / zaključna rečenica
- b) rastavna / rastavna rečenica
- c) isključna / isključna rečenica
- d) rečenični niz

› **Bodovanje:** Svaka točno određena vrsta rečenice donosi jedan bod.

12. 2 boda

a) Čvorci se ne kreću sporo nebom, već brzo mijenjaju smjer i oblik jata. / Čvorci se ne kreću sporo nebom, nego brzo mijenjaju smjer i oblik jata.

b) Čvorci su odlični letači, zato brzo stižu na odredište. / Čvorci su odlični letači, stoga brzo stižu na odredište.

› **Bodovanje:** Svaka točno oblikovana nezavisnosložena rečenica donosi jedan bod.

Napomena: Učenik mora napisati zarez u suprotnoj i zaključnoj rečenici da bi dobio bod. Ako su jednostavne rečenice točno povezane u suprotnu i zaključnu rečenicu, a učenik nije napisao zarez, ne dobiva bod.

13. 3 boda

- b)** Kad su ptice odlepršale, majka je govorila o djetinjstvu.
- c)** Uvijek je, kad si u društvu, lakše oduprijeti se opasnosti.
- a)** Sigurna sam da se tata nasmijao.

› **Bodovanje:** Svako točno rješenje donosi jedan bod.

14. 6 bodova

a) Let ptica nije samo kretanje kroz zrak, već je to prava umjetnost prirode.
suprotna rečenica

b) Ptice me oduševljavaju jer se kreću s lakoćom.
(ne piše se zarez)

c) Ako se želite diviti ljepotama prirode, pogledajte prema nebu.
inverzija

d) Ptice u letu podsjećaju nas na slobodu, zato ih treba promatrati s poštovanjem.
zaključna rečenica

e) Jato ptica u letu ostavlja bez daha, jedino što ga često ne primjećujemo zbog užurbanosti.
isključna rečenica

f) Čvorci su se vinuli prema nebu, njihova je formacija bila usklađena.
rečenični niz

› **Bodovanje:** Svaki točno napisani zarez i navedeni razlog za njegovo pisanje donosi jedan bod.

Napomena: Ako učenik točno napiše zarez, ali netočno napiše razlog njegova pisanja, dobije pola boda. Ako učenik netočno napiše zarez u rečenici, a uz tu rečenicu napiše razlog pisanja koji se očekuje u tome primjeru, ne dobiva bod.

15. 6 bodova

a) zavisnosložena rečenica: Čvorci su jedrili nebom kao što jedre jedrenjaci na moru./ Čvorci su jedrili nebom kao što jedrenjaci jedre na moru. / Čvorci su jedrili nebom kako jedrenjaci jedre na moru. / Kao što jedre jedrenjaci na moru, čvorci su jedrili nebom. / Kao što jedrenjaci jedre na moru, čvorci su jedrili nebom. / Kako jedrenjaci jedre na moru, čvorci su jedrili nebom.

vrsta zavisnosložene rečenice: načinska / načinska rečenica

b) zavisnosložena rečenica: Ujesen čvorci dobivaju novo perje koje ima bijele vrhove. / Ujesen čvorci dobivaju novo perje kojemu su vrhovi bijeli. / Ujesen čvorci dobivaju novo perje čiji su vrhovi bijeli.

vrsta zavisnosložene rečenice: atributna / atributna rečenica

c) zavisnosložena rečenica: Čvorci migriraju na jug jer nemaju dovoljno hrane zimi. / Čvorci migriraju na jug jer im zimi nedostaje hrane. / Čvorci migriraju na jug zato što nemaju dovoljno hrane zimi. / Čvorci migriraju na jug zato što im zimi nedostaje hrane. / Čvorci migriraju na jug zbog toga što im zimi nedostaje hrane. / Budući da nemaju dovoljno hrane zimi, čvorci migriraju na jug. / Zato što nemaju dovoljno hrane zimi, čvorci migriraju na jug. / S obzirom na to da nemaju dovoljno hrane zimi, čvorci migriraju na jug. / Budući da im zimi nedostaje hrane, čvorci migriraju na jug. / Zato što im zimi nedostaje hrane, čvorci migriraju na jug. / S obzirom na to da im zimi nedostaje hrane, čvorci migriraju na jug. / Zbog toga što im zimi nedostaje hrane, čvorci migriraju na jug.

vrsta zavisnosložene rečenice: uzročna / uzročna rečenica

› **Bodovanje:** Svaka točna preoblika jednostavne rečenice u zavisnosloženu donosi jedan bod, svaka točno određena vrsta zavisnosložene rečenice donosi jedan bod.

Napomena: Ako učenik u preoblici napiše zadanu rečenicu u inverziji i napiše zarez kojim odvaja zavisnu surečenicu od glavne, dobiva bod za točnu preobliku. Ako ne napiše zarez, ne dobiva bod za preobliku.

16. 2 boda

glagolski prilog sadašnji: tražeći

glagolski prilog prošli: preletjevši

› **Bodovanje:** Svaki navedeni glagolski prilog donosi jedan bod.

17. 1 bod

Promatrajući nebesko plavetnilo, vidjela je jato čvoraka. / Vidjela je jato čvoraka promatrajući nebesko plavetnilo.

› **Bodovanje:** Točno preoblikovana rečenica donosi jedan bod.

Napomena: Učenik mora napisati zarez u inverziji da bi dobio bod.

18. 5 bodova

a) namjerna / namjerna rečenica

b) mjesna / mjesna rečenica

c) objektna / objektna rečenica

d) načinska / načinska rečenica

e) vremenska / vremenska rečenica

› **Bodovanje:** Svaka točno određena vrsta zavisnosložene rečenice donosi jedan bod.

PRIJEDLOG OCJENJIVANJA

BODOVI	POSTOTCI	OCJENA
58 – 52	100 – 90 %	5
51 – 45	89 – 77 %	4
44 – 36	76 – 64 %	3
35 – 29	63 – 50 %	2
28 – 0	49 – 0 %	1

PROBLEMSKI ČLANAK

Obrazovni ishodi, rješenja, bodovanje

Obrazovni ishodi koji se vrednuju u provjeri

Na temelju Kurikuluma za nastavni predmet Hrvatski jezik za osnovne škole (Zagreb, 2019.) u pisanoj provjeri *Problemski članak* provjeravaju se sljedeći ishodi:

OŠ HJ A.8.4.

Učenik piše raspravljačke tekstove u skladu s temom i prema planu.

Razrada ishoda:

Učenik pristupa temi s istraživačkoga, problemskog i kritičkog gledišta te nudi moguća rješenja.

Učenik istražuje temu uzimajući u obzir različite dokaze, primjere i iskustva.

Učenik piše problemski članak s prepoznatljivom komunikacijskom funkcijom u kojem dolaze do izražaja svjesnost i proces razlaganja zamisli.

Učenik dorađuje, skraćuje i jezično dotjeruje tekst za predstavljanje.

OŠ HJ A.8.6.

Učenik uspoređuje različite odnose među riječima te objašnjava njihovo značenje u različitim kontekstima.

Razrada ishoda:

Učenik se služi hrvatskim jezičnim savjetnicima u tiskanome i digitalnome obliku.

OŠ HJ C.8.1.

Učenik prosuđuje utjecaj medijskih tekstova radi komercijalizacije.

Učenik uočava sliku stvarnosti koju predstavljaju mediji radi komercijalizacije i uspoređuje ju s vlastitom slikom stvarnosti.

Učenik objašnjava utjecaj medijskih poruka na oblikovanje vlastitih stavova.

1. 4 boda

a) 1 bod

Kreativnost od nas zahtijeva otvorenost, maštovitost i hrabrost da razmišljamo drugačije, čak i u svakodnevnim situacijama.

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi 1 bod.

b) 2 boda

Učenik treba podcrtati sljedeće dijelove:

Ona može značiti i pronalaženje originalnih rješenja za svakodnevne probleme – primjerice, netko se može dosjetiti novoga načina za navodnjavanje polja, planiranje dana ili ukrašavanje deserta.

Snalažljivost u svakodnevnim izazovima, maštovitost i sposobnost da na stvari gledamo na novi način – sve su to osobine koje potiču osobni rast i osnažuju naše psihičko zdravlje.

Kreativnost je svuda oko nas – i može postojati i u običnim stvarima – u ideji kako urediti sobu, kako riješiti problem u školi ili kako nasmijati nekoga tko ima loš dan. Kada negujemo svoju kreativnost, činimo dobro ne samo za svoje raspoloženje, već i za ljude oko sebe.

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi dva boda. Ako su zaokružene samo dvije rečenice, učenik dobiva jedan bod.

c) 1 bod

Ljudi često ne vide kreativnost u svakodnevici jer misle da ona postoji samo u umjetnosti. Zbog toga ne primjećuju da mogu biti kreativni i u običnim stvarima, kao što su rješavanje problema ili osmišljavanje nečeg novog.

Napomena: Priznaju se i slični odgovori.

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi 1 bod.

2. 3 boda

a) Problemski članak pripada **pripovjednomu / raspravljačkomu** tipu teksta.

b) Problemski je članak česta **novinarska / književna** vrsta teksta.

c) Pišući problemski članak, autor **iznosi vlastite zaključke / iznosi činjenice, bez komentara.**

› **Bodovanje:** Svaki točni odgovor donosi **jedan** bod, ukupno **tri** boda.

3. 4 boda

UVOD	problem	– samo je nekolicina ljudi kreativna / mali broj ljudi je kreativan / za kreativnost je potreban poseban talent
SREDIŠNJI DIO	uzroci problema	– kreativnost postoji samo u umjetnosti – kreativnost zahtijeva otvorenost, maštovitost i hrabrost / kreativnost zahtijeva da razmišljamo drukčije / kreativnost je povezana sa psihičkim poteškoćama
	mogućnosti rješenja problema	– kreativnost znači i originalna rješenja za svakodnevne probleme – kreativnost se ne povezuje nužno sa psihičkim poteškoćama / mnogi kreativci nemaju psihičkih poteškoća, a većina osoba s takvim poteškoćama ne postanu veliki umjetnici / ne treba biti sklon predrasudama
ZAVRŠNI DIO	prijedlog mogućeg rješenja	– pronalaziti kreativnost u običnim stvarima / kreativnost je svuda oko nas, kada je negujemo, činimo dobro za sebe i za druge

Napomena: Zelenom bojom označeni su odgovori koje bi učenici trebali zapisati. Crnom bojom označeni su odgovori navedeni u ispit.

› **Bodovanje:** Učenik može bilješke oblikovati svojim riječima ili navoditi dijelove teksta. Svaka sadržajno točna bilješka donosi **jedan** bod, ukupno **četiri** boda.

4. 11 bodova

Individualni odgovori učenika. Boduju se raščlanjene natuknice prema smjernicama i kompozicijskoj strukturi.

› **Bodovanje:** uvodni dio **dva** boda, razrada **sedam** bodova, zaključak **dva** boda; ukupno **jedanaest** bodova.

Učitelji mogu posvetiti još jedan sat pisanju cjelovitoga problemskog članka kao vezanoga teksta prema bilješkama iz ispita.

Prijedlog ocjenjivanja problemskoga članka kao vezanoga teksta na temelju napisanih bilježaka.

Individualni odgovori učenika.

a) ostvarenost teme

3 boda

Tema je u cijelosti ostvarena. Učenik prema zadanim smjernicama određuje problem, navodi uzroke, traži rješenja problema te predlaže moguće rješenje.

2 boda

Tema je uglavnom ostvarena. Učenik prema zadanim smjernicama određuje problem, navodi uzroke, traži rješenja problema, ali ne predlaže moguće rješenje / navodi samo jedno rješenje problema.

1 bod

Tema je djelomično ostvarena. Učenik prema zadanim smjernicama određuje problem, navodi uzroke, ali ne predlaže moguće rješenje / navodi samo jedno rješenje problema.

0 bodova

Tema nije ostvarena jer učenik ne određuje problem, ne navodi uzroke, ne traži rješenja problema te ne predlaže moguće rješenje.

b) kompozicija

3 boda

Sadržajno se razlikuju kompozicijski dijelovi raspravljačkog teksta.

U uvodnome dijelu učenik određuje problem.

U središnjemu dijelu učenik navodi uzroke i mogućnosti rješenja problema.

U završnome dijelu učenik predlaže moguće rješenje.

2 boda

Sadržajno su kompozicijski dijelovi međusobno povezani, no učenik ili ne navodi uzroke; ili ne navodi više mogućih rješenja problema; ili ne navodi prijedlog mogućeg rješenja.

1 bod

Sadržajno su kompozicijski dijelovi djelomično povezani. Učenik ne navodi uzroke; ne navodi više mogućih rješenja problema; ne navodi prijedlog mogućeg rješenja.

0 bodova

Vezani tekst sadržajno nema uvod, središnji dio i završni dio. Učenik ne piše prema planu.

c) rječnik i stil

3 boda

Rječnik i stil prilagođeni su vrsti teksta. Zapaža se funkcionalni izbor te upotreba riječi i izraza iz polaznog teksta te upotreba svojih riječi. Pozornost je posvećena odabiru riječi, osobito apstraktnih imenica. Misao oblikuje u smislene jednostavne i složene rečenice koje su uzajamno povezane. Rječnik je bogat.

2 boda

Rječnik je djelomično razvijen. Katkad se zapaža površnost i nefunkcionalan izbor riječi i izraza, bez upotrebe svojih riječi. Ponavljaju se pojedine riječi i izrazi: jednom, kad, zatim, onda, tako... Učenik se služi izrazima zavičajnoga ili razgovornoga jezika, tuđicama. Misao oblikuje u uglavnom jasne jednostavne i složene rečenice koje su pretežno smisljeno povezane.

1 bod

Rječnik i izrazi djelomično su prilagođeni vrsti teksta. Rječnik je siromašan. Zapaža se nefunkcionalna uporaba riječi i izraza. Nekoliko rečenica počinje istom riječju, česta su ponavljanja istih izraza i dijelova rečenica (misli). Neki su dijelovi teksta nepovezani. Tekst uglavnom nije napisan hrvatskim književnim jezikom. Učenik piše riječi koje pripadaju razgovornom jeziku, narječju.

0 bodova

Rječnik je izrazito siromašan, izbor riječi i izraza uglavnom nije prilagođen tekstnoj vrsti. Rečenice su nejasne, nepotpune i nepovezane. U tekstu učenik nekoliko puta ponavlja iste misli.

d) jezična točnost

3 boda – Sastavak je pravopisno i gramatički točan (do tri različite pogreške).

2 boda – Sastavak je uglavnom pravopisno i gramatički točan (do šest različitih pogrešaka).

1 bod – Sastavak je djelomično pravopisno i gramatički točan (do devet različitih pogrešaka).

0 bodova – Sastavak je pravopisno i gramatički netočan (deset ili više različitih jezičnih pogrešaka).

Napomena: Učenicima se broje različite pogreške kojima je do pisanja odabrane tekstne vrste trebao ovladati. Jezične pogreške o kojima učenik još nije učio označuju se i ispravljaju, ali se ne boduju.

PRIJEDLOG OCJENJIVANJA

BODOVI	POSTOTCI	OCJENA
22 – 20	100 – 90 %	5
19 – 17	89 – 77 %	4
16 – 13	76 – 64 %	3
12 – 11	63 – 50 %	2
10 – 0	49 – 0 %	1

ŽIVOTOPIS

Obrazovni ishodi, rješenja, bodovanje

Obrazovni ishodi koji se vrednuju u provjeri

Na temelju Kurikuluma za nastavni predmet Hrvatski jezik za osnovne škole (Zagreb, 2019.) u pisanoj provjeri *Životopis* provjeravaju se sljedeći ishodi:

OŠ HJ A.8.4.

Učenik piše raspravljačke tekstove u skladu s temom i prema planu.

Razrada ishoda:

Učenik razlikuje stilsku funkcionalnost u upotrebi subjektivnoga i objektivnoga izraza u pisanju životopisa.

Učenik piše tekst s prepoznatljivom komunikacijskom funkcijom u kojemu dolaze do izražaja svjesnost i proces razlaganja zamisli.

Učenik piše tekst u zadanim veličinama s obzirom na oblik i dužinu teksta (tablični i pripovjedni CV).

Učenik doraduje, skraćuje i jezično dotjeruje tekst za predstavljanje.

OŠ HJ A.8.6.

Učenik uspoređuje različite odnose među riječima te objašnjava njihovo značenje u različitim kontekstima.

Razrada ishoda:

Učenik se služi hrvatskim jezičnim savjetnicima u tiskanome i digitalnome obliku.

Rješenja i bodovanje zadataka

SKUPINA A i B

1. 6 bodova

a) 2 boda

Naobrazba moja sastojala se, osim dvaju javnih razreda (jednoga nižeg i jednoga višeg), u privatnoj obuci, koja je uslijed opetovanoga premještenja roditelja bila dosta nesuvisla. Ta mi je obuka pretežno pružena u francuskome jeziku. (...) Nešto kasnije slijedila je nauka njemačkoga jezika, zatim ruskoga te engleskoga.

› **Bodovanje:** Točno podcrtane rečenice donose dva boda. Ako učenik podcrta samo jednu od navedenih rečenica, dobiva jedan bod.

b) 2 boda

Čudnovati i napadni oblici Kleka i romantičnost Dobre pružali su mojoj mašti toliko hrane da sam daleko u noć prevračala u mislima najčudnovatije slike i fantastične mogućnosti: što li se sve odigrava u dubokoj noći oko Kleka.

› **Bodovanje:** Točno podcrtane rečenice donose dva boda. Ako učenik podcrta samo dio rečenice, dobiva jedan bod.

c) 2 boda

Književni vrhunac ostvarila je u zbirci od osam bajki u kojima radnju pokreću likovi preuzeti iz slavenske mitologije, koje je autorica stilizirala dajući im sasvim određene osobine (*Priče iz davnine*, 1916.). Posluživši se oblikom bajke, s pomoću fantastike stvara autonomni svijet davnine u kojemu se mitska slika svijeta spaja sa stiliziranom slikom vremena, prostora, likova i događaja.

› **Bodovanje:** Točno podcrtane rečenice donose dva boda. Ako učenik podcrti samo jednu od navedenih rečenica, dobiva jedan bod.

2. 8 bodova

Ivana Brlić-Mažuranić, <i>Autobiografija</i>	Biografija Brlić-Mažuranić, Ivana
emocionalnost, slikovitost, subjektivnost, slobodno izražavanje	činjeničnost, preciznost, neosobno izražavanje, jasnoća

› **Bodovanje:** Svaki točni odgovor donosi jedan bod.

3. 3 boda

Tekst I. Brlić-Mažuranić *Autobiografija* po obliku je **narativni** životopis jer je pisan kao **neprekinuti (neprekidni/vezani/zaokruženi)** tekst u kojemu rečenice slijede jedna za drugom.

Tablični životopis pisan je u obliku **natuknica (bilježaka)** radi bržega pristupa podacima.

› **Bodovanje:** Svaki točni odgovor donosi jedan bod.

4. 5 bodova

a) 1 bod

osobni podatci (1):

rođena u Ogulinu 18. IV. 1874.

Kći pravnika Vladimira Mažuranića i unuka pjesnika i bana Ivana Mažuranića. / udala se za V. Brlića / živjela u Zagrebu i Slavonskome Brodu

Napomena: Potrebno je navesti bilo koji od navedenih osobnih podataka.

› **Bodovanje:** Svaki točni odgovor donosi jedan bod.

b) 2 boda

podatci o književnome radu (2):

1902. zbirka pripovjedaka i pjesama za djecu *Valjani i nevaljani*

1905. Škola i praznici; 1913. prvi roman Čudnovate zgode šegrta Hlapića; 1916. Priče iz davnine

Napomena: Potrebno je navesti bilo koja dva od navedenih podataka o književnome radu.

› **Bodovanje:** Svaki točni odgovor donosi jedan bod.

c) 2 boda

podatci o književnome utjecaju (2):

četiri puta predlagana za Nobelovu nagradu;

1937. izabrana, kao prva žena u nas, za dopisnoga člana JAZU-a / proglašena „klasičnim piscem“ i „hrvatskim Andersenom“ / djela su joj prevedena na mnogobrojne strane jezike / izvedena kazališnim, radijskim i filmskim obradama

Napomena: Potrebno je navesti bilo koja dva od navedenih podataka o zaposlenju i književnome djelovanju.

› **Bodovanje:** Svaki točni odgovor donosi jedan bod.

5. 8 bodova

Individualni odgovori učenika. Ne boduje se istinitost podataka, nego njihova pravopisna točnost.

Osobni podatci: 2 boda

› **Bodovanje:** Ispunjena rubrika donosi dva boda. Ako su upisana samo dva podatka, učenik dobiva jedan bod.

Obrazovanje: 2 boda

› **Bodovanje:** Ispunjena rubrika donosi dva boda. Ako su upisana samo dva podatka, učenik dobiva jedan bod.

Slobodne aktivnosti / hobiji: 2 boda

› **Bodovanje:** Ispunjena rubrika donosi dva boda. Ako su upisana samo dva podatka, učenik dobiva jedan bod.

Ostalo: 2 boda

› **Bodovanje:** Ispunjena rubrika donosi dva boda. Ako su upisana samo dva podatka, učenik dobiva jedan bod.

6. 12 bodova

Individualni odgovori učenika. Ne boduje se istinitost podataka, nego vezani tekst prema sastavnicama:

- kronološki slijed
- navedeni svi bitni podatci: osobni podatci, školovanje, zaposlenje, ostalo
- sažetost i neosobno izražavanje
- pravopisna i gramatička točnost.

Učitelji mogu posvetiti još jedan sat pisanju cjelovitoga problemskog članka kao vezanoga teksta prema bilješkama iz ispita.

Prijedlog ocjenjivanja životopisa kao vezanoga teksta na temelju napisanih bilježaka.

Individualni odgovori učenika.

a) ostvarenost teme

3 boda

Tema je u cijelosti ostvarena. Učenik prema zadanim smjernicama kronološki navodi sve bitne podatke.

2 boda

Tema je uglavnom ostvarena. Učenik prema zadanim smjernicama izostavlja koji podatak, no poštuje kronološki slijed.

1 bod

Tema je djelomično ostvarena. Učenik prema zadanim smjernicama izostavlja više podataka, no poštuje kronološki slijed.

0 bodova

Tema nije ostvarena jer učenik ne poštuje kronološki slijed, izostavlja bitne podatke.

b) kompozicija

3 boda

Sadržajno se razlikuju kompozicijski dijelovi u kojima učenik navodi prema planu: osobne podatke, podatke o obrazovanju, slobodnim aktivnostima / hobijima i ostale podatke.

2 boda

Sadržajno su kompozicijski dijelovi međusobno povezani, no učenik ne navodi pokoji podatak prema zadanome planu pisanja.

1 bod

Sadržajno su kompozicijski dijelovi djelomično povezani, no učenik ne poštuje zadani plan pisanja. Npr., hobiji prije obrazovanja / ostali podatci prije hobija i sl.

0 bodova

Učenik ne piše prema zadanome planu.

c) rječnik i stil

3 boda

Rječnik i stil prilagođeni su vrsti teksta. Zapaža se funkcionalan izbor te upotreba riječi i izraza iz polaznoga teksta uz upotrebu svojih riječi. Pozornost je posvećena neosobnomu izražavanju.

2 boda

Rječnik je djelomično razvijen. Katkad se zapaža površnost i nefunkcionalan izbor riječi i izraza, bez upotrebe svojih riječi. Ponavljaju se pojedine riječi i izrazi: jednom, kad, zatim, onda, tako... Učenik se služi izrazima zavičajnoga ili razgovornoga jezika, tuđicama.

1 bod

Rječnik i izrazi djelomično su prilagođeni vrsti teksta. Rječnik je siromašan. Zapaža se nefunkcionalna upotreba riječi i izraza. Nekoliko rečenica počinje istom riječju, česta su ponavljanja istih izraza i dijelova rečenica (misli). Neki su dijelovi teksta nepovezani. Tekst uglavnom nije napisan hrvatskim standardnim jezikom.

0 bodova

Rječnik je izrazito siromašan, izbor riječi i izraza uglavnom nije prilagođen tekstnoj vrsti. Rečenice su nejasne, nepotpune i nepovezane. U tekstu učenik ponavlja iste misli.

d) jezična točnost

3 boda – Sastavak je pravopisno i gramatički točan (do tri različite pogreške).

2 boda – Sastavak je uglavnom pravopisno i gramatički točan (do šest različitih pogrešaka).

1 bod – Sastavak je djelomično pravopisno i gramatički točan (do devet različitih pogrešaka).

0 bodova – Sastavak je pravopisno i gramatički netočan (deset ili više različitih jezičnih pogrešaka).

NAPOMENA: Učenicima se broje različite pogreške kojima je do pisanja zadane tekstne vrste trebao ovladati. Jezične pogreške o kojima učenik još nije učio označuju se i ispravljaju, ali se ne boduju.

PRIJEDLOG OCJENJIVANJA

BODOVI	POSTOTCI	OCJENA
42 – 38	100 – 90 %	5
37 – 33	89 – 77 %	4
32 – 26	76 – 64 %	3
25 – 21	63 – 50 %	2
20 – 0	49 – 0 %	1

PRVA PRAVOPIISNA PROVJERA

(Pisanje velikoga i maloga početnog slova, pisanje pravopisnih znakova)

Obrazovni ishodi, rješenja, bodovanje

Obrazovni ishodi koji se vrednuju u provjeri

Na temelju Kurikuluma za nastavni predmet Hrvatski jezik za osnovne škole (Zagreb, 2019.) u *Prvoj pravopisnoj provjeri (Pisanje velikoga i maloga početnog slova, pisanje pravopisnih znakova)* provjerava se sljedeći ishod:

OŠ HJ A.8.4.

Učenik piše raspravljačke tekstove u skladu s temom i prema planu.

Razrada ishoda:

Učenik piše veliko početno slovo u jednorječnim i višerječnim imenima.

Učenik točno piše pravopisne znakove u rečenici.

Rješenja i bodovanje zadataka

SKUPINA A

1. 2 boda

a) 1 bod

a) Kontinentalni krajevi naše domovine obiluju brojnim kulturno-zabavnim događanjima. Neki su od njih Voloderske jeseni, Mladost i ljepota Slavonije, Festival glumca u Vukovaru, Tjedan kajkavske kulture, olimpijada starih sportova.

› **Bodovanje:** Točno podcrtano ime donosi jedan bod. Podcrta li učenik samo prvu riječ imena, smatra se točnim odgovorom.

b) 1 bod

b) Znaš li da gotovo svaki dan u kalendaru ima svoj „dan” – domaći ili međunarodni, a neki i njih nekoliko? Tako se 22. travnja obilježava Dan planeta Zemlje, međunarodni Dan žena u području IKT-a i Dan hrvatske knjige.

› **Bodovanje:** Točno podcrtano ime donosi jedan bod. Da bi dobio bod, učenik mora podcrtati ili cijelo ime ili Međunarodni dan.

2. 4 boda

a) U spomen na povijesnu borbu za radnička prava obilježava se **Praznik rada**.

b) Vlada Republike Hrvatske 2024. proglasila je **Godinom Marka Marulića**.

c) Građani islamske vjere u dane **Ramazanskoga bajrama** imaju pravo na plaćeni izostanak s posla.

d) S tugom 18. studenog obilježavamo **Dan sjećanja na žrtve Domovinskoga rata**.

› **Bodovanje:** Svaka točno napisana rečenica donosi jedan bod.

3. 1 bod

Na blagdan svetoga Josipa, 19. ožujka slavimo Dan očeva.

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod.

4. 5 bodova

Draga bako Štefice,
čujem da dolaziš na **Badnjak**. Već je spreman i poklon za tvoj imendan na **svetoga Stjepana** kad ćemo prošetati **Adventom**, jednim od najljepših božićnih sajмова u Europi. Nažalost, **Novu godinu** proslavit ću sa svojim društvom, ali se vidimo ponovno za **uskrсне blagdane**.

Voli te tvoj Tomislav!

› **Bodovanje:** Svaki točno zaokruženi izraz / skup riječi donosi jedan bod.

5. 3 boda

Gospa je zaštitnica mnogih gradova, tako Sinj svoj dan posvećuje **svojоj zaštittnici Gospi Sinjskoj**.

Pregrada svoj dan slavi prve nedjelje nakon Uskrsa kad je **biskup Maksimilijan Vrhovac** blagoslovio početak gradnje župne crkve.

Svakoga 8. prosinca **Novogradišćani slave osnutak grada** koji je bio 1748. godine.

› **Bodovanje:** Svaka točno dopunjena rečenica donosi jedan bod.

6. 10 bodova

a) 2 boda

Prva **Kestenijada** održana je 1997. godine u gradu **Hrvatskoj Kostajnici**.

b) 2 boda

Na **Samoborskomе fašniku** svojim je nastupom oduševilo **Kulturno-umjetničko društvo Repušnica**.

c) 2 boda

Djelatnici **Crvenoga križa** predstavili su projekt u **Osnovnoj školi Ivana Gorana Kovačića**.

d) 2 boda

Neizostavni je dio **Đakovačkih vezova** svečano otvaranje koje se održava ispred katedrale svetoga **Petra**.

e) 2 boda

Jubilarna **Noć muzeja** započela je u **Kući slave splitskog sporta**, muzeju koji čuva uspomene slavnih sportaša.

› **Bodovanje:** Svako u cijelosti točno napisano višerječno ime donosi jedan bod.

7. 1 bod

d) Prošlo je šezdeset godina otkad je održan 1. Splitski festival.

› **Bodovanje:** Točno rješenje donosi jedan bod.

8. 9 bodova

Jedinstvena manifestacija **Sinjska** alka viteški je turnir koji se održava još od 1715. godine. Ta drevna igra simbolizira ne samo povijest i tradiciju toga kraja već zajedništvo **Sinjana** i cijele **Splitsko**-dalmatinske županije. Ulica **Alkarsko** trkalište postaje središte okupljanja gdje se miješaju tradicionalni mirisi i okusi. Zanimljivo je da trčati **Alku** mogu samo članovi **Viteškoga** alkarskog društva, odnosno muškarci iz **Cetinske** krajine. Alkari na konjima jure prema metalnome prstenu, a svaki uspješni pogodak izaziva oduševljenje okupljene publike iz svih hrvatskih krajeva, brojnih turista iz **Europske** unije, a i šire. Da bi se dodatno promovirala stoljetna tradicija toga kraja, sve događaje redovito prenose i kamere **Hrvatske** radiotelevizije.

› **Bodovanje:** Boduje se točno podcrtana riječ u jednorječnome ili višerječnome imenu. Svaka točno podcrtana riječ donosi jedan bod.

9. 1 bod

c) Dobro ćemo se provest' na Renesansnome festivalu u Koprivnici!

› **Bodovanje:** Točno rješenje donosi jedan bod.

10. 5 bodova

Đakovački vezovi, tradicionalni festival, održava se svake godine početkom srpnja.	apozicijski skup u poslijeimeničnome položaju
Pjesmom, plesom, bogatim nošnjama i konjskim zapregama čuvaju tradiciju svoga kraja.	nizanje istovrsnih rečeničnih dijelova
Svaka skupina ima drukčiju nošnju, a svaka nošnja drukčiji vez.	suprotna rečenica
Cijelim gradom odjekuju poznate slavonske pjesme, gledaju se snaše, dukati se sjaje.	rečenični niz
Ljubitelji slavonske tradicije, vidimo se u Đakovu!	vokativ

› **Bodovanje:** Točno određeno pravilo pisanja zareza donosi jedan bod.

11. 1 bod

a) Putnici su sigurno stigli na odredište.

› **Bodovanje:** Točno rješenje donosi jedan bod.

12. 2 boda

Karla: Mama, dobila sam peticu iz pravopisa! Jesi li sretna?!

Mama: Zar je moguće!?

› **Bodovanje:** Svaki točno napisani pravopisni znak donosi jedan bod.

13. 7 bodova

Dragi gosti,

raduje nas vaš dolazak u Šibenik, središte Šibensko-kninske županije.

Šibenik je jedan od najstarijih gradova na hrvatskoj obali, grad velikoga Dražena Petrovića i grad kulture.

Postoji mnogo razloga za uživanje, zato smo sastavili popis onoga što biste morali posjetiti:

– šibensku katedralu koja je na Popisu UNESCO-a

– Gradsku vijećnicu

– tvrđavu svetoga Mihovila.

Dobro došli u Krešimirov Grad!

› **Bodovanje:** Svaki točno napisani pravopisni znak donosi pola boda, ukupno sedam bodova.

Rješenja i bodovanje zadataka

SKUPINA B

1. 2 boda

a) 1 bod

a) Primorski krajevi naše domovine nude brojna kulturno-zabavna događanja. Neka su od njih Magareće trke u Tribunju, Festa svetoga Vlaha, Festival dalmatinske šansone u Omišu, Maraton lađa, rabska fiera.

› **Bodovanje:** Točno podcrtano ime donosi jedan bod. Podcrta li učenik samo prvu riječ imena, smatra se točnim odgovorom.

b) 1 bod

Znaš li da gotovo svaki dan u kalendaru ima svoj „dan” – nacionalni ili međunarodni, a neki i nekoliko njih? Tako se 8. svibnja obilježava Svjetski dan ptica selica, međunarodni Dan Crvenoga križa, Dan sjećanja na poginule tijekom Drugoga svjetskog rata.

› **Bodovanje:** Točno podcrtano ime donosi jedan bod. Da bi dobio bod, učenik mora podcrtati ili cijelo ime ili *Međunarodni dan*.

2. 4 boda

a) Diljem Hrvatske 30. svibnja obilježava se **Dan državnosti**.

b) Vlada Republike Hrvatske 2021. proglasila je **Godinom čitanja**.

c) Građani židovske vjere u dane **Roš hašane** imaju pravo na plaćeni izostanak s posla.

d) U cijelome se svijetu 18. studenoga obilježava **Dan planeta Zemlje**.

› **Bodovanje:** Svaka točno napisana rečenica donosi jedan bod.

3. 1 bod

b) Na blagdan svetoga Valentina, 14. veljače slavimo Dan zaljubljenih.

› **Bodovanje:** Točno rješenje donosi jedan bod.

4. 5 bodova

Dragi djede Josipe, stižem ti na zimske praznike dan prije **Badnjaka** da bismo što dulje uživali u **božićnim** radostima. Za svoj te imendan na **svetoga Ivana** vodim na **Advent**, bit će to najljepši sajam dosad. Kažu i da je doček za **Novu godinu** izvrsno organiziran, zato budi spreman. Voli te tvoja Iva!

› **Bodovanje:** Svaki točno zaokruženi izraz / skup riječi donosi jedan bod.

5. 3 boda

Gospa je zaštitnica mnogih gradova, tako Imotski svoj dan posvećuje **svojoj zaštitnici Gospi od Anđela**.

Grad Zaprešić slavi svoj dan **na rođendan bana Jelačića**, 16. listopada.

Svakoga 13. srpnja **Karlovčani slave osnutak grada** koji je bio 1579. godine.

› **Bodovanje:** Svaka točno dopunjena rečenica donosi jedan bod.

6. 10 bodova

a) 2 boda

Prva **Štruklijada** održana je 2009. godine u mjestu **Svetome Križu Začretju**.

b) 2 boda

U sklopu manifestacije **Crna ovca** nastupilo je **Kulturno-umjetničko društvo „Šoto“**.

c) 2 boda

Za učenike **Osnovne škole Vladimira Nazora** organizirana je terenska nastava s **Hrvatskom gorskom službom spašavanja**.

d) 2 boda

Mnogobrojni domaći i strani gosti sudjeluju na svečanome otvorenju **Dubrovačkih ljetnih igara** ispred crkve svetoga **Vlaha**.

e) 2 boda

Povodom **Noći knjige** u **Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici** predstavljeni su rezultati čitalačkih navika.

› **Bodovanje:** Svako u cijelosti točno napisano višerječno ime donosi jedan bod.

7. 1 bod

c) Poslat ćemo radove na 2. likovni natječaj Hrvatska u srcu.

› **Bodovanje:** Točno rješenje donosi jedan bod.

8. 9 bodova

Davno je bila 1966. godina kad su održane prve **Vinkovačke** jeseni, najveća hrvatska (ali i ovoga dijela **Europske** unije) tradicijska manifestacija. Svake godine u rujnu **Slavonci** odijevaju svoje svečano ruho i različitim sadržajima predstavljaju svu ljepotu i običaje svoga kraja **Šokadije**. Tih desetak dana brojna kulturno-umjetničkih društava **Vukovarsko-srijemske** županije, ali i gosti iz ostalih županija i susjednih država, s ponosom predstavljaju svu raznolikost, ljepotu i bogatstvo svoga kraja. Najveselije je za vikend. Na središnjemu **Trgu** bana **Josipa Šokčevića** svečanomu otvorenju **Jeseni** nazoče brojni gosti i uzvanici. Vinkovačke ulice posebno su žive u nedjelju kad je vrhunac svečanosti: **Državna** smotra izvornoga hrvatskog folklora koju prenose i kamere **Hrvatske** televizije.

› **Bodovanje:** Boduje se točno podcrtana riječ u jednorječnome ili višerječnome imenu. Svaka točno podcrtana riječ donosi jedan bod.

9. 1 bod

b) Najest' ćemo se na Štrudlafestu.

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod.

10. 5 bodova

primjer	razlog pisanja zareza
Krajem srpnja svakako posjetite Noć punog miseca, manifestaciju tradicije i kulture zadarskoga kraja.	apozicijski skup u poslijeimeničnome položaju
Ulice odzvanjaju smijehom, čuje se klapska pjesma, širi se miris pržene ribe.	rečenični niz
Ljubitelji dalmatinskih proslava, vidimo se u Zadru!	vokativ
Svoje proizvode predstavljaju stanovnici Zadra, njegovih otoka, priobalja i zaleđa.	nizanje istovrsnih rečeničnih dijelova
Na rivi se nude raznovrsna tradicijska jela, a brodovi se pretvaraju u ploveće štandove.	suprotna rečenica

› **Bodovanje:** Točno određeno pravilo pisanja zareza donosi jedan bod.

11. 1 bod

b) Napokon su znanstvenici otkrili lijek!

› **Bodovanje:** Točno rješenje donosi jedan bod.

12. 2 boda

Lovro: Razredniče, pobijedili smo. Jeste li ponosni?!

Razrednik: Zar je moguće!?

› **Bodovanje:** Svaki točno napisani pravopisni znak donosi jedan bod.

13. 7 bodova

Dragi gosti,

raduje nas vaš dolazak u Dubrovnik, središte Dubrovačko-neretvanske županije.

Dubrovnik je najpoznatiji hrvatski grad, jedan od najljepših gradova na Mediteranu te središte kulture i povijesti.

Postoji bezbroj razloga za posjet, ali mi ćemo navesti ono što ne smijete zaobići:

– brdo Srđ

– Stari grad Dubrovnik koji je na Popisu UNESCO-a

– otočić Lokrum.

Dobro došli u nezaboravni Dubrovnik!

› **Bodovanje:** Svaki točno napisani pravopisni znak donosi pola boda, ukupno sedam bodova.

PRIJEDLOG OCJENJIVANJA

BODOVI	POSTOTCI	OCJENA
51 – 46	100 – 89 %	5
45 – 39	88 – 76 %	4
38 – 31	75 – 60 %	3
30 – 26	59 – 50 %	2
25 – 0	49 – 0 %	1

DRUGA PRAVOPISNA PROVJERA

(Pisanje riječi s *č/ć, dž/đ, ije/je, lj, nj*)

Obrazovni ishodi, rješenja, bodovanje

Obrazovni ishodi koji se vrednuju u provjeri

Na temelju Kurikuluma za nastavni predmet Hrvatski jezik za osnovne škole (Zagreb, 2019.) u *Drugoј pravopisnoj provjeri (Pisanje riječi s č/ć, dž/đ, ije/je, lj, nj)* provjerava se sljedeći ishod:

OŠ HJ A.8.5.

Učenik oblikuje tekst i primjenjuje znanja o rečenicama po sastavu na oglednim i čestim primjerima.

Razrada ishoda:

Učenik piše učestale riječi s *č/ć, dž/đ, ije/je, lj i nj* u rečenicama.

Učenik uočava pogrešno napisane učestale riječi s *č/ć, dž/đ, ije/je, lj i nj* te pogrešno napisanu riječnicu uz glagol u rečenicama i u vezanome tekstu.

Rješenja i bodovanje zadataka

SKUPINA A

1. 6 bodova

Draga djeco, vrijeme je da otkrijete čarobni svijet čitanja i da osvijestite da knjige nisu samo dosadne stranice kojima se morate služiti za školu. One vam omogućuju nevjerojatna putovanja u najljepše krajeve svijeta. Knjige vam mogu biti vjerni prijatelji u svakome trenutku. Ako se osjećate usamljeno, tužno ili jednostavno želite pobjeći od svakodnevice, možete posegnuti za knjigom koja će vas razumjeti. One vam mogu pružiti utjehu, smijeh ili čak inspiraciju za vašu priču poželite li je napisati.

› **Bodovanje:** Boduje se točno napisana riječ. Svaka točno napisana riječ donosi pola boda, ukupno šest bodova.

2. 4 boda

a) U sobi je ugasio **svjetlo** kad je završio s čitanjem.

b) Bitno je da **ocijene** knjigu prije njezina tiskanja.

c) **Sljedeći** upute, napisao je zanimljivu priču.

d) Njegova su književna **djela** lektirni naslovi.

› **Bodovanje:** Svaka točno zaokružena riječ donosi jedan bod.

3. 8 bodova

Čitanje je jezična djelatnost koju dijete naičešće počinje svladavati polaskom u školu.

Već se prvašići u školi osjećaju uzbuđeno dok se susreću s čudnovatim likovima i neočekivanim zapletima. Čitajući priče s obitelji i nastavnicima, najmlađi vježbaju svoje pamćenje, spoznaju nove riječi te stieću osjećaj zajedništva.

› **Bodovanje:** Boduje se točno napisana riječ. Svaka točno napisana riječ donosi pola boda, ukupno osam bodova.

4. 5 bodova

a) U pješčanoj/pjeskovitoj uvali pronašla je mir za čitanje.

b) Iznos za plaćanje članarine u knjižnici nije visok.

c) Pisac je, vičući od sreće, objavio da je njegova knjiga izdana.

d) Iznenadila ga je priča o riječici koja vijuga kroz seoce.

e) Možeš li, dječace, predložiti nekoliko knjiga za čitanje?

› **Bodovanje:** Svaka točno napisana riječ donosi jedan bod.

5. 4 boda

Primjerice,

a) crtači i crtači

Poznati crtači često izlažu svoje radove u galerijama.

U knjižari je kupio crtači pribor.

Učenik treba oblikovati rečenicu/rečenice u kojoj/kojima je vidljivo da riječ **crtači** ima značenje **osobe koje crta**, a **crtači** ima značenje **pridjeva (koji služi za crtanje)**.

b) mučen i mučen

Mučen osjećajem krivnje, pokušao je ispraviti svoje pogreške.

Mučeno jaje ugledao je u zdjelici.

Učenik treba oblikovati rečenicu/rečenice u kojoj/kojima je vidljivo da je riječ

mučen/mučena/mučeno nastala od glagola **mučiti**, a **mučen/mučena/mučeno** od glagola **mutiti**.

› **Bodovanje:** Svaka točno napisana riječ u rečenici s točnim značenjem donosi jedan bod.

6. 2 boda

a) Njih su trojica **osumnjičena** da su skrila nekoliko knjiga iz knjižnice.

b) Izvuci knjigu s **donje** police u dječjoj sobi.

› **Bodovanje:** Svaka točno napisana rečenica donosi jedan bod.

7. 5 bodova

Svaki je slobodni trenutak **Đurđica** provodila čitajući. Bila je tinejdžerica, ali i strastvena čitateljica. Drugi su **đaci** bili iznenađeni njezinom ljubavi prema knjigama. Njezina je soba bila nalik na **džunglu** jer je iz svakoga kutka izvirivala neka knjiga: od **džepnih** izdanja romana, **udžbenika**, zbirki zadataka s **jednadžbama** pa do velikih enciklopedija. Često je **uzbuđeno** govorila da je svaka knjiga koju je pročitala poput **đumbira** jer joj začini um i grije dušu.

› **Bodovanje:** Boduje se točno napisana riječ. Svaka točno napisana riječ donosi pola boda, ukupno pet bodova.

8. 8 bodova

Dragi Bartole,

sjećam se da si na početku našega druženja u školskim klupama **griješio** u čitanju jednostavnih rečenica. Međutim, tvoj je napredak tijekom godina bio strelovit. Sad s lakoćom čitaš tekstove, **nepredstavlja** ti problem ni razumijevanje složenijih tekstova. Čitanjem si razvio **kritičko** razmišljanje i obogatio svoj **rječnik**. Počeo si kupovati i đepna izdanja knjiga. Shvatio si da što više čitaš, to više učiš. One ti omogućuju da putuješ u vremenu i različitim prostorima, da upoznaješ mnogobrojne kulture i **običaje**, a sve to dok sijediš u udobnosti svojega doma.

Vijerujem da ćeš, nastavljajući marljivo čitati, postići izvrsne rezultate. Sjeti se da je svaki veliki čitač nekad bio početnik. Želim da znaš da sam ponosna na tvoj trud i napredak.

Nastavi čitati s jednakim žarom i **radoznalošću**.

Tvoja učiteljica Gabrijela!

griješio, ne predstavlja, kritičko, rječnik, džepova, običaje, vjerujem/Vjerujem, radoznalošću

› **Bodovanje:** Svaka točno napisana riječ donosi jedan bod.

Rješenja i bodovanje zadataka

SKUPINA B

1. 6 bodova

Pisanje je jezična djelatnost koju učenici počinju razvijati polaskom u školu. **Lijepo** je vidjeti kako učenici **vrijedno** razvijaju **vještinu** pisanja koja je **neprocjenjivo** važna za njihovo cjeloživotno obrazovanje. Naučiti pisati nije jednostavno – ono **zahtijeva** strpljenje, ustrajnost i mnogo **vježbe**. Učitelji imaju **zahtjevnu** ulogu u poticanju pisanja. Oni trebaju osigurati poticajno okruženje u kojemu se **cijeni** kreativnost i originalnost. I redovito čitanje knjiga može **doprinijeti** ovladavanju pisanjem.

› **Bodovanje:** Boduje se točno napisana riječ. Svaka točno napisana riječ donosi pola boda, ukupno šest bodova.

2. 4 boda

a) Pisao je pismo u **svijetloj** prostoriji.

b) Učenici provode najviše vremena u razradi glavnoga **dijela** sastavka.

c) **Sljedeći** korak u procesu pisanja jest pažljivo čitanje sastavka i ispravljanje uočenih pogrešaka.

d) Učenici koji redovito vježbaju pisanje mogu očekivati bolje **ocjene**.

› **Bodovanje:** Svaka točno zaokružena riječ donosi jedan bod.

3. 8 bodova

Ovladavanje vještinom pisanja sastavaka složen je i dugotrajan proces. Na početku se kod mnogih učenika primjećuje nesigurnost kad se suoče s praznim papirom. Razmišljajući o zadanoj temi, daci se često pitaju kako osmisлити uvod, kako svoje misli pretočiti u riječi, kako u zaključku sažeti ključne ideje te kako privući čitateljevu pozornost. Nakon što napišu nekoliko sastavaka, shvaćaju da je pisanje zapravo prilika za kreativno izražavanje vlastitih misli i osjećaja. Ubrzo osvješćuju da je sposobnost smislenoga izražavanja misli u pisanome obliku neprocjenjiva za njihov budući akademski i profesionalni život.

› **Bodovanje:** Boduje se točno napisana riječ. Svaka točno napisana riječ donosi pola boda, ukupno osam bodova.

4. 5 bodova

- a) U njegovu se sastavku isticala riječ momčić.
- b) Čitanje knjiga i pisanje priča potiče shvaćanje svijeta oko nas.
- c) Dragi učenice, pažljivo slijedi upute za pisanje sastavka.
- d) Mladić je bio opterećen mišljenjem kritičara nakon što je završio priču.
- e) U svojem sastavku upotrijebio je i riječcu *baš*.

› **Bodovanje:** Svaka točno napisana riječ donosi jedan bod.

5. 4 boda

Primjerice,

- a) spavačica i spavaćica

Spavačica je usnula zanimljiv san.

Kupila je spavaćicu bez rukava.

Učenik treba oblikovati rečenicu/rečenice u kojoj/kojima je vidljivo da riječ **spavačica** ima značenje ženske osobe koja spava te da je **spavaćica** odjevni predmet / haljina / košulja za spavanje.

- b) pisači i pisaći

Moramo kupiti nove pisače jer su se stari pokvarili.

Pisaći stol u mojoj sobi zatrpan je knjigama i papirima.

Učenik treba oblikovati rečenicu/rečenice u kojoj/kojima je vidljivo da riječ **pisači** ima značenje **uređaja koji služi za ispisivanje/tiskanje** te da **pisaći** ima značenje **pridjeva (koji služi za pisanje)**.

› **Bodovanje:** Svaka točno napisana riječ u rečenici s točnim značenjem donosi jedan bod.

6. 2 boda

- a) Na **donjemu** dijelu stranice nalazio se autorov komentar.

- b) Mladi pisci često **sumnjaju** u svoje sposobnosti pisanja.

› **Bodovanje:** Svaka točno napisana rečenica donosi jedan bod.

7. 5 bodova

Mlađahni dječak Đuro sjedio je za svojim radnim stolom, **džepovi** su mu bili puni zgužvanih papirića s pokušajima pisanja sastavka. Mučio ga je zadatak u kojemu je trebao opisati svoj omiljeni izlet tako da upotrijebi što više riječi s *dž* i *đ*. Pokušao je opisati kako je s roditeljima posjetio **džamiju** u obližnjemu gradu, također se sjetio i događaja s velikom papigom u ZOO-u koja ga je osvojila **anđeoskim** licem, ali i uplašila kad je svojim **pandžama** dotaknula njegovo rame. Prvi je put na tome izletu probao i bombone od **đumbira** koji su mu ublažili mučninu. Opisao je i kako su u **pidžamama** za doručak jeli čevapčiče...

Na kraju je bio ponosan na svoj rad, jedva je čekao da ga pročita u razredu.

› **Bodovanje:** Boduje se točno napisana riječ. Svaka točno napisana riječ donosi pola boda, ukupno pet bodova.

8. 8 bodova

Dragi moji učenici,
pažljivo pročitajte **savijete** kako napisati izvrstan sastavak. Pisanje je poput slagalice – svaki **djelić** mora savršeno pristajati da bi cjelina bila smisljena. Prije svega razmislite o temi svojega sastavka. Je li to priča o vašemu ljetovanju na moru gdje ste vidjeli prekrasne **svijetionike** i jedrenjake? Ili je možda o izletu u neuređenu šumu koja stoga podsjeća na džunglu? Ili je o odlasku u zoološki vrt gdje ste se divili čimpanzama i žirafama? Neovisno o temi, važno je imati jasnu **predodžbu** o onome o čemu želite pisati.

Sjetite se da vaš sastavak treba imati jasan uvod, razradu i **zaključak**. Temu predstavite u uvodu – neka bude zanimljiva i privlačna. U razradi detaljno opišite svoje doživljaje i misli. Ovdje možete biti kreativni – **upotrijebite** slikovite pridjeve i raznovrsne glagole. Umjesto da napišete da je nešto bilo *lijepo*, zabilježite da je bilo *očaravajuće* ili *zadivljujuće*. Ne ponavljajte istu riječ ili izraz više puta. Pazite i na pravopisnu **točnost**!

Kad završite s pisanjem, naglas pročitajte svoj sastavak. Zvuči li sve tečno i prirodno? Jeste li uspjeli dočarati svoje doživljaje i osjećaje? Ako niste zadovoljni, **neočajavajte** – pisanje je vještina koja se usavršava s vremenom.

Sretno s pisanjem!

vaša učiteljica Ivana

savjete, djelić, svijetionike, predodžbu, zaključak, upotrijebite, točnost, ne očajavajte

› **Bodovanje:** Svaka točno napisana riječ donosi jedan bod.

PRIJEDLOG OCJENJIVANJA

BODOVI	POSTOTCI	OCJENA
42 – 38	100 – 90 %	5
37 – 32	89 – 77 %	4
31 – 27	76 – 64 %	3
26 – 21	63 – 50 %	2
20 – 0	49 – 0 %	1

ČITANJE LIRSKIH PJESAMA S RAZUMIJEVANJEM

Obrazovni ishodi, rješenja i bodovanje

Obrazovni ishodi koji se vrednuju u provjeri

Na temelju Kurikuluma za nastavni predmet Hrvatski jezik za osnovne škole (Zagreb, 2019.) u pisanoj provjeri *Čitanje lirskih pjesama s razumijevanjem* provjeravaju se sljedeći ishodi:

OŠ HJ A.8.3.

Učenik čita tekst, prosuđuje značenje teksta i povezuje ga s prethodnim znanjem i iskustvom.

Razrada ishoda:

Učenik prosuđuje čitani tekst na temelju prethodnoga znanja i iskustva.

Učenik proširuje značenje čitanoga teksta čitajući nove tekstove iste ili slične tematike.

OŠ HJ B.8.1.

Učenik obrazlaže odnos proživljenoga iskustva i iskustva stečenoga čitanjem književnih tekstova.

Razrada ishoda:

Učenik povezuje vlastiti spoznajni i osjećajni doživljaj da bi stvorio cjelovitu sliku o književnome tekstu.

Učenik uočava da je u književnome tekstu riječ o svijetu i čovjeku.

Učenik izražava vlastitu procjenu etičke, estetske i idejne razine književnoga teksta.

OŠ HJ B.8.2.

Učenik interpretira književni tekst na temelju vlastitoga čitateljskog iskustva i znanja o književnosti.

Razrada ishoda:

Učenik objašnjava obilježja poetskog teksta te njihove višeznačnosti i primjenjuje dosad stečena književnoteorijska znanja.

Rješenja i bodovanje zadataka

SKUPINA A

1. 4 boda

a) 1 bod

tmuran

› **Bodovanje:** Točno zaokružena riječ donosi jedan bod.

b) 3 boda

Obrazloženje: Ugođaj je tmuran jer pjesma govori o **neveselom životu siromašnih ljudi** iz predgrađa i o **smrti jednog čovjeka** koju **nitko ne zapaža**.

› **Bodovanje:** Svaki točno naveden razlog tmurna ugođaja pjesme donosi jedan bod, jezična točnost rečenica donosi još jedan bod.

2. 1 bod

Tema pjesme je smrt siromašnog čovjeka iz predgrađa koju zbog vlastitih briga nitko ne primjećuje. / Tema pjesme je smrt siromašnog čovjeka iz predgrađa.

› **Bodovanje:** Tema izrečena cjelovitom rečenicom donosi jedan bod.

3. 2 boda

a) 1 bod

Ljudi iz pjesme su siromašni. / Siromašni. / siromašni

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod.

b) 1 bod

I uvijek ista sirotinja uđe

› **Bodovanje:** Točno prepisani stih donosi jedan bod.

4. 2 boda

Učenik treba pretpostaviti da ljude iz predgrađa muče brige zbog siromaštva – što će jesti, kako će nabaviti odjeću i stvari koje su im potrebne za život, kako će platiti lijekove kad su bolesni i slično.

› **Bodovanje:** Ako je učenik pretpostavio da su ljudi iz predgrađa zabrinuti zbog siromaštva i nemogućnosti da nabave stvari koje su im potrebne za život, dobiva jedan bod i još jedan bod ako je napisao cjelovitu i smislenu rečenicu / cjelovite i smislene rečenice.

5. 1 bod

Učenici mogu zaokružiti sljedeću pjesničku sliku:

...I lije na uglu petrolejska lampa
Svjetlost crvenkastožutu
Na debelo blato kraj staroga plota
I dvije, tri cigle na putu.

› **Bodovanje:** Točno zaokružena pjesnička slika donosi jedan bod.

6. 2 boda

Na **debelo** blato kraj **staroga** plota

epiteti

I dvije, tri cigle na putu

asonanca

› **Bodovanje:** Svako točno napisano stilsko izražajno sredstvo donosi jedan bod.

7. 3 boda

a) 2 boda

U pjesmi *Balada iz predgrađa* prepoznajem **isprekidanu** rimu, stoga je pjesma napisana **vezanim** stihom.

› **Bodovanje:** Svaki točno napisan dio tvrdnje donosi jedan bod.

b) 1 bod

Pjesma *Balada iz predgrađa* govori o materijalnom položaju ljudi iz predgrađa, stoga je po vrsti **socijalna** lirska pjesma.

› **Bodovanje:** Točno dopunjena tvrdnja donosi jedan bod.

8. 2 boda

Dva su najvažnija motiva **čovjek** i **zvijezda / zvijezde**.

› **Bodovanje:** Svaki motiv donosi jedan bod.

9. 4 boda

a) 2 boda

U trećoj strofi pjesnik upozorava čovjeka da se u svojem životu ponaša tako da ni za čim ne žali u trenutku umiranja, napuštanja ovoga svijeta.

› **Bodovanje:** Točno objašnjenje donosi jedan bod, smisljena i cjelovita rečenica donosi još jedan bod.

b) 1 bod

Treba zaokružiti rečenicu:

Smisao čovjekova života jest da postane uzvišeno biće koje se uzdiglo iznad materijalnih stvari.

› **Bodovanje:** Točno zaokružena rečenica donosi jedan bod.

c) 1 bod

Riječ *zvijezda* u pjesmi ima **pravo i preneseno** značenje.

› **Bodovanje:** Točno zaokružen dio tvrdnje donosi jedan bod.

10. 3 boda

a) 1 bod

Metafora. / metafora

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod.

b) 2 boda

Pjesma *Opomena* napisana je **slobodnim** stihom jer **se stihovi u njoj ne rimuju**.

› **Bodovanje:** Točan umetnuti dio tvrdnje donosi jedan bod i točno objašnjenje još jedan bod.

11. 3 boda

a) 2 boda

Obrazloženje: Pjesma se zove *Opomena* zato što pjesnik opominje čovjeka da pazi kako se ponaša u životu da se ne bi sramio svojih postupaka kad njegov život završi. Govori da čovjek ne treba biti „malen”, odnosno da treba biti „velik” i činiti djela kojima će se ponositi u moralnom smislu. Potiče čovjeka da bude blag i da ga prožimaju nježni osjećaji poput ljubavi i praštanja kako bi na kraju života postao dobro i uzvišeno biće čiji će sjaj biti poput sjaja zvijezda.

› **Bodovanje:** Jedno od navedenih (ili sličnih) obrazloženja nosi jedan bod, smislene i jasne rečenice obrazloženja donose još jedan bod.

b) 1 bod

misaona lirski pjesma

› **Bodovanje:** Točno zaokružen odgovor donosi jedan bod.

1. 4 boda

a) 1 bod

tuga

› **Bodovanje:** Točno zaokružen odgovor donosi jedan bod.

b) 3 boda

Obrazloženje:

U pjesmi je tužno što su **ljudi siromašni** i **imaju mnogo briga** te što je **jedan čovjek umro**, **a nitko i ne primjećuje da ga više nema**.

› **Bodovanje:** Svaki točno navedeni razlog donosi jedan bod, pravopisno i gramatički točno napisana rečenica/rečenice donosi još jedan bod.

2. 1 bod

Tema pjesme je smrt siromašnog čovjeka iz predgrađa koju zbog vlastitih briga nitko ne primjećuje. / Tema pjesme je smrt siromašnog čovjeka iz predgrađa.

› **Bodovanje:** Tema izrečena cjelovitom rečenicom donosi jedan bod.

3. 2 boda

a) 1 bod

Ljudi iz pjesme su siromašni. / Siromašni. / siromašni

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod.

b) 1 bod

Učenik/učenica treba prepisati stih:

I uvijek ista sirotinja uđe

› **Bodovanje:** Točno prepisani stih donosi jedan bod.

4. 2 boda

a) 1 bod

Ljudi iz predgrađa **zabrinuti su**.

› **Bodovanje:** Točno zaokružen istaknuti dio tvrdnje donosi jedan bod.

b) 1 bod

Učenik/učenica treba prepisati stihove:

I s licem na kojem su obično brige

Pređe je u par koraka.

› **Bodovanje:** Točno prepisani stihovi donose jedan bod.

5. 1 bod

Učenik/učenica treba zaokružiti pjesničku sliku: **I maj već miriše**

› **Bodovanje:** Točno zaokružena pjesnička slika donosi jedan bod.

6. 2 boda

...I lije na uglu petrolejska lampa

Svjetlost **crvenkastožutu**

epitet

A jedne večeri nekoga nema,

A **moro** bi **proć**

asonanca

› **Bodovanje:** Svako točno navedeno stilsko izražajno sredstvo donosi jedan bod.

7. 3 boda

a) 2 boda

U pjesmi *Balada iz predgrađa* prepoznajem **isprekidanu** rimu, stoga je pjesma napisana **vezanim** stihom.

› **Bodovanje:** Svaki točno napisan dio tvrdnje donosi jedan bod.

b) 1 bod

Pjesma *Balada iz predgrađa* govori o materijalnom položaju ljudi iz predgrađa, stoga je po vrsti **socijalna** lirska pjesma.

› **Bodovanje:** Točno dopunjena tvrdnja donosi jedan bod.

8. 2 boda

Najvažniji motivi su **čovjek** i **zvijezda / zvijezde**.

› **Bodovanje:** Svaki točno napisan motiv donosi jedan bod.

9. 4 boda

a) 1 bod

Pusti da cijelog tebe prožme blagost, ljubav, dobrota i duhovne vrijednosti.

› **Bodovanje:** Točno zaokružena tvrdnja donosi jedan bod.

b) 2 boda

Objašnjenje: U trećoj strofi pjesnik upozorava čovjeka da se u životu ponaša tako da ne treba žaliti zbog svojih postupaka u trenutku umiranja, kad bude napuštao ovaj svijet, kad ga bude gledao zadnji put.

› **Bodovanje:** Točno objašnjenje treće strofe učeniku donosi jedan bod, smisljena i jasna rečenica ili rečenice objašnjenja donose još jedan bod.

c) 1 bod

Riječ *zvijezda* u pjesmi ima **pravo i preneseno** značenje.

› **Bodovanje:** Točno zaokružen istaknuti dio tvrdnje donosi jedan bod.

10. 3 boda

a) 1 bod

Na svom koncu

mjesto u prah

prijeđi sav u zvijezde! **metafora**

› **Bodovanje:** Točno napisano stilsko izražajno sredstvo donosi jedan bod.

b) 2 boda

Pjesma *Opomena* napisana je **slobodnim** stihom jer **se stihovi ne rimuju**.

› **Bodovanje:** Svaki točno umetnuti dio tvrdnje donosi jedan bod.

11. 2 boda

a) 2 boda

Obrazloženje: Pjesma se zove *Opomena* zato što pjesnik opominje čovjeka da pazi kako se ponaša u životu da se ne bi sramio svojih postupaka kad njegov život završi. Govori da čovjek ne treba biti „malen“, odnosno da treba biti „velik“ i činiti djela kojima će se ponositi u moralnom smislu. Potiče čovjeka da bude blag i da ga prožimaju nježni osjećaji poput ljubavi i praštanja kako bi na kraju života postao dobro i uzvišeno biće čiji će sjaj biti poput sjaja zvijezda.

› **Bodovanje:** Jedno od navedenih (ili sličnih) obrazloženja nosi jedan bod, smisljene i jasne rečenice obrazloženja donose još jedan bod.

b) 1 bod

misaona lirski pjesnik

› **Bodovanje:** Točno zaokruženi odgovori donose jedan bod.

PRIJEDLOG OCJENJIVANJA

BODOVI	POSTOTCI	OCJENA
27 – 25	100 – 90 %	5
24 – 21	89 – 77 %	4
20 – 17	76 – 64 %	3
16 – 14	63 – 50 %	2
13 – 0	49 – 0 %	1

ČITANJE PROZNOGA TEKSTA S RAZUMIJEVANJEM

Obrazovni ishodi, rješenja i bodovanje

Obrazovni ishodi koji se vrednuju u provjeri

Na temelju Kurikuluma za nastavni predmet Hrvatski jezik za osnovne škole (Zagreb, 2019.) u pisanoj provjeri *Čitanje proznoga teksta s razumijevanjem* provjeravaju se sljedeći ishodi:

OŠ HJ A.8.3.

Učenik čita tekst, prosuđuje značenje teksta i povezuje ga s prethodnim znanjem i iskustvom.

Razrada ishoda:

Učenik prosuđuje čitani tekst na temelju prethodnoga znanja i iskustva.

OŠ HJ B.8.1.

Učenik obrazlaže odnos proživljenoga iskustva i iskustva stečenoga čitanjem književnih tekstova.

Razrada ishoda:

Učenik povezuje vlastiti spoznajni i osjećajni doživljaj da bi stvorio cjelovitu sliku o književnome tekstu

Učenik uočava da je u književnome tekstu riječ o svijetu i čovjeku.

Učenik izražava vlastitu procjenu etičke, estetske i idejne razine književnoga teksta.

OŠ HJ B.8.2.

Učenik interpretira književni tekst na temelju vlastitoga čitateljskog iskustva i znanja o književnosti.

Razrada ishoda:

Učenik objašnjava obilježja proznoga književnoumjetničkoga teksta te njegove višeznačnosti i primjenjuje dosad stečena književnoteorijska znanja.

Rješenja i bodovanje zadataka

SKUPINA A

1. 2 boda

Luki su dali prezime Nepoznanić jer se nije znalo tko su mu roditelji.

› **Bodovanje:** Točno napisano prezime donosi jedan bod, točno objašnjenje još jedan bod.

2. 4 boda

a) 1 bod

Teško i nesretno.

› **Bodovanje:** Točno zaokružena rečenica donosi jedan bod.

b) 3 boda

Obrazloženje: Njegovo je djetinjstvo bilo teško i nesretno jer nije imao roditelje, a ljudi koji su se o njemu brinuli bili su grubi i nisu ga voljeli. Nazivali su ga pogrdnim imenima, tukli ga i ponašali se vrlo ružno prema njemu.

› **Bodovanje:** Ako je učenik naveo da Luka nije imao roditelje, dobiva jedan bod; ako je naveo da su ljudi koji su se brinuli o njemu bili grubi i ružno se ponašali prema njemu, dobiva još jedan bod. Za pravopisno i gramatički točno napisane rečenice učenik dobiva još jedan bod.

3. 2 boda

a) 1 bod

Učenik/učenica treba podcrtati sljedeći dio teksta:

Dok je tako žeđajući i gledajući razmišljao, prođe kraj njega mljekarica vraćajući se iz grada. Pošav tri, četiri koraka, zaustavi se, vrati se Luki pa mu baci dvije krajcare i daje komad kukuruzna hljeba. – Na, uzmi. – reče mu. Luka se prepa. Al' se brzo dosjeti i reče: – Hvala. – Bogu hvala. – odvrati žena i pođe dalje. Da, žena je mislila da je prosiak. To bijaše dobra škola. Poučila ga je kako će preživjeti, što će mu postati zanimanjem.

› **Bodovanje:** Točno podcrtani dio teksta donosi jedan bod.

b) 1 bod

Naziva se socijalna karakterizacija lika. / Socijalna karakterizacija lika. / socijalna karakterizacija lika

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod.

4. 2 boda

a) 1 bod

Treba prepisati usporedbu: *ljudi su kao zvijeri*.

Bodovanje: Točno prepisana usporedba donosi jedan bod.

b) 1 bod

Prosiak je najviše patio zato što se žena koju je volio udala za drugoga čovjeka i dobila s njime dijete.

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod.

5. 4 boda

Luka je želio nanijeti zlo ženi koja ga je odbila i udala se za drugoga. Htio je ubiti njezino dijete kako bi ona i cijela njezina obitelj patili i tako se osvetiti njima za sve zlo koje je on u životu doživio od ljudi.

› **Bodovanje:** Svaki podatak u odgovoru (želio je nanijeti zlo ženi, ubiti dijete, osvetiti se ljudima za sve što je proživio) donosi jedan bod, ukupno tri boda. Pravopisna i gramatička točnost rečenica u odgovoru donosi još jedan bod.

6. 3 boda

a) 2 boda

Učenik može prepisati dvije od ponuđenih imenica s epitetima.

žuto naborano lice, blijede usne, mutne oči, ružna glava

› **Bodovanje:** Svaka imenica s pripadajućim epitetom donosi jedan bod.

b) 1 bod

Fizička karakterizacija lika. / fizička karakterizacija lika

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod.

7. 4 boda

a) 1 bod

Pri susretu s djetetom Luka je doživio da ga je prvi put u životu netko prihvatio i iskreno mu se obradovao i nasmiješio.

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod.

b) 2 boda

Učenik može zaokružiti dvije od sljedećih rečenica:

Ruke mu počеше drhtati i na to lice, nagrđeno zloradim bijesom, spusti se duboka žalost.

Kanda mu je ruka Božja izgladila obraze.

Jecaše njegova duša iz dubine svoje!

I srce poče mu polakše kucati, njegovim žilama prostruji nikad dotad doživljena blagost.

› **Bodovanje:** Svaka točno zaokružena rečenica donosi jedan bod.

c) 1 bod

Psihološka karakterizacija lika. / psihološka karakterizacija lika / Psihološku karakterizaciju lika. / psihološku karakterizaciju lika

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod.

8. 4 boda

a) 2 boda

osjećajnost dobrotu

› **Bodovanje:** Svaka točno zaokružena osobina donosi jedan bod.

b) 2 boda

Sam ću nositi tu kletvu, nitko drugi nek' je ne nosi, nikomu na svijetu ne želim toga. Ne, crviću moj! Rasti sretno među svojim.

› **Bodovanje:** Jedna točno zaokružena rečenica donosi jedan bod. Dvije ili tri točno zaokružene rečenice donose dva boda.

9. 5 bodova

a) 4 boda

OBILJEŽJA ROMANA	VRSTE ROMANA
a) Roman govori o istinitim i izmišljenim događajima iz prošlosti, neki od likova su povijesne osobe koje su zaista postojale.	b) znanstvenofantastični roman
b) Roman govori o stvarnim i zamišljenim znanstvenim dostignućima i naprednoj tehnologiji, a radnja se događa najčešće u budućnosti.	a) povijesni roman
c) Roman govori o izmaštanim čudesnim svjetovima koji katkad uključuju i povijesna zbivanja i likove, a radnja se najčešće događa u sadašnjosti ili u prošlosti.	d) roman socijalne tematike
d) Roman govori o društvenim problemima pripadnika različitih društvenih skupina, problemima odrastanja i života ljudi u različitim imovinskim i društvenim situacijama.	c) fantastični roman

› **Bodovanje:** Svako obilježje romana točno pridruženo nazivu vrste romana donosi jedan bod.

b) 1 bod

Roman socijalne tematike. / Socijalni roman. / roman socijalne tematike / socijalni roman

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod.

Rješenja i bodovanje zadataka

SKUPINA B

1. 2 boda

Luki su ime dala gradska gospoda jer se nije znalo tko su mu roditelji.

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod, točno objašnjenje još jedan bod.

2. 4 boda

a) 1 bod

Bezosjećajni i grubi.

› **Bodovanje:** Točno zaokružena rečenica donosi jedan bod.

b) 3 boda

Obrazloženje: Ljudi koji su se o njemu brinuli bili su grubi i nisu ga voljeli. Nazivali su ga pogrdnim imenima (kopile, izmet), tukli su ga i na kraju su ga otjerali na ulicu da se sam brine o sebi.

› **Bodovanje:** Ako je učenik naveo da su ljudi koji su se trebali brinuti o Luki bili grubi i bezosjećajni jer su ga tukli i nazivali pogrdnim imenima, dobiva dva boda. Za pravopisno i gramatički točno napisane rečenice učenik dobiva još jedan bod.

3. 2 boda

a) 1 bod

Učenik/učenica treba zaokružiti sljedeći dio teksta:

Dok je tako žeđajući i gledajući razmišljao, prođe kraj njega mljekarica vraćajući se iz grada. Pošav tri, četiri koraka, zaustavi se, vrati se Luki pa mu baci dvije krajcare i dade komad kukuruzna hljeba. – Na, uzmi. – reče mu. Luka se prepa. Al' se brzo dosjeti i reče: – Hvala. – Bogu hvala. – odvrati žena i pođe dalje. Da, žena je mislila da je prosjak. To bijaše dobra škola. Poučila ga je kako će preživjeti, što će mu postati zanimanjem.

› **Bodovanje:** Točno zaokruženi dio teksta donosi jedan bod.

b) 1 bod

Naziva se socijalna karakterizacija lika. / Socijalna karakterizacija lika. / socijalna karakterizacija lika

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod.

4. 2 boda

Treba podcrtati sljedeće rečenice:

Osveti se ljudskomu rodu, ljudi su kao zvijeri! Ljudi su prokleti!

› **Bodovanje:** Svaka točno prepisana rečenica donosi jedan bod.

5. 4 boda

Luka je želio nanijeti zlo ženi koja ga je odbila i udala se za drugoga. Htio je ubiti njezino dijete kako bi ona i cijela njezina obitelj patili i tako se osvetiti njima za sve zlo koje je on u životu doživio od ljudi.

› **Bodovanje:** Svaki podatak u odgovoru (želio je nanijeti zlo ženi, ubiti dijete, osvetiti se ljudima za sve što je proživio) donosi jedan bod, ukupno tri boda. Pravopisna i gramatička točnost rečenica u odgovoru donosi još jedan bod.

6. 5 bodova

a) 4 boda

Učenik treba podcrtati četiri od istaknutih epiteta.

Spazi sebe: to **žuto naborano** lice, te **blijede** usne, te **mutne zdvojne** oči, to čelo puno pečali, tu **ružnu** glavu.

› **Bodovanje:** Svaki epitet donosi jedan bod.

b) 1 bod

Fizička karakterizacija lika. / fizička karakterizacija lika

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod.

7. 6 bodova

a) 1 bod

Učenik treba podcrtati rečenicu:

Učas pogleda dijete, a maličak raširi rumena ustašca do jamica, a drobne očice sijevnuše veselo i djetesce nasmjehnu se prosjaku toli mило, toli slatko, kao da je zvijezda na nebu zatreptila.

› **Bodovanje:** Točno podcrtana rečenica donosi jedan bod.

b) 3 boda

žalost blagost kajanje

› **Bodovanje:** Svaki točno navedeni osjećaj donosi jedan bod.

c) 1 bod

Rečenicama u c) dijelu zadatka ostvarena je pripovjedna tehnika:

unutarnji monolog.

› **Bodovanje:** Točno zaokružen istaknuti dio tvrdnje donosi jedan bod.

d) 1 bod

Psihološka karakterizacija lika. / psihološka karakterizacija lika / Psihološku karakterizaciju lika. / psihološku karakterizaciju lika

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod.

8. 5 bodova

a) 4 boda

OBILJEŽJA ROMANA	VRSTE ROMANA
a) Roman govori o istinitim i izmišljenim događajima iz prošlosti, neki od likova su povijesne osobe koje su zaista postojale.	c) fantastični roman
b) Roman govori o stvarnim i zamišljenim znanstvenim dostignućima i naprednoj tehnologiji, a radnja se događa najčešće u budućnosti.	d) roman socijalne tematike
c) Roman govori o izmaštanim čudesnim svjetovima koji katkad uključuju i povijesna zbivanja i likove, a radnja se najčešće događa u sadašnjosti ili u prošlosti.	b) znanstvenofantastični roman
d) Roman govori o društvenim problemima pripadnika različitih društvenih skupina, problemima odrastanja i života ljudi u različitim imovinskim i društvenim situacijama.	a) povijesni roman

› **Bodovanje:** Svako obilježje romana točno pridruženo nazivu vrste romana donosi jedan bod.

b) 1 bod

Roman socijalne tematike. / Socijalni roman. / roman socijalne tematike / socijalni roman

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod.

PRIJEDLOG OCJENJIVANJA

BODOVI	POSTOTCI	OCJENA
30 – 27	100 – 90 %	5
26 – 23	89 – 77 %	4
22 – 19	76 – 64 %	3
18 – 15	63 – 51 %	2
14 – 0	50 – 0 %	1

ČITANJE DRAMSKOGA TEKSTA S RAZUMIJEVANJEM

Obrazovni ishodi, rješenja i bodovanje

Obrazovni ishodi koji se vrednuju u provjeri

Na temelju Kurikuluma za nastavni predmet Hrvatski jezik za osnovne škole (Zagreb, 2019.) u pisanoj provjeri *Čitanje dramskoga teksta s razumijevanjem* provjeravaju se sljedeći ishodi:

OŠ HJ A.8.3.

Učenik čita tekst, prosuđuje značenje teksta i povezuje ga s prethodnim znanjem i iskustvom.

Razrada ishoda:

Učenik prosuđuje čitani tekst na temelju prethodnoga znanja i iskustva.

OŠ HJ B.8.1.

Učenik obrazlaže odnos proživljenoga iskustva i iskustva stečenoga čitanjem književnih tekstova.

Razrada ishoda:

Učenik povezuje vlastiti spoznajni i osjećajni doživljaj da bi stvorio cjelovitu sliku o književnome tekstu.

Učenik uočava da je u književnome tekstu riječ o svijetu i čovjeku.

Učenik izražava vlastitu procjenu etičke, estetske i idejne razine književnoga teksta.

OŠ HJ B.8.2.

Učenik interpretira književni tekst na temelju vlastitoga čitateljskog iskustva i znanja o književnosti.

Razrada ishoda:

Učenik objašnjava obilježja dramskoga teksta te njegove višeznačnosti i primjenjuje dosad stečena književnoteorijska znanja.

Rješenja i bodovanje zadataka

SKUPINA A

1. 3 boda

a) 1 bod

Prijatelji su.

› **Bodovanje:** Točno zaokružena rečenica donosi jedan bod.

b) 2 boda

Obrazloženje: Iz Ratkova monologa doznajemo da je Ratko vrlo zabrinut za svojega prijatelja i da se trudi pronaći način da mu pomogne, a to znači da mu je dobar prijatelj.

› **Bodovanje:** Točno objašnjenje donosi jedan bod, smisljena rečenica objašnjenja još jedan bod.

2. 7 bodova

a) 1 bod

Likovi se sukobljavaju jer imaju različita mišljenja o uzimanju droge.

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod.

b) 2 boda

Vlado želi biti poput Johna (drogirati se) jer se želi svidjeti Mireli / želi imati mutne oči i želi skladati dobru glazbu.

› **Bodovanje:** Svaki navedeni razlog donosi jedan bod, ukupno dva boda.

c) 1 bod

Učenik treba podcrtati rečenicu:

Samo se bezumnik može drogirati radi (oponaša Vladu) mutnih očiju.

› **Bodovanje:** Točno podcrtana rečenica donosi jedan bod.

d) 3 boda

Individualni odgovori učenika.

› **Bodovanje:** Svaki valjani razlog koji je učenik naveo da potkrijepi svoje mišljenje donosi jedan bod. Ukupno je moguće dobiti dva boda – za dva ili više navedenih valjanih razloga. Smislene i jasne rečenice objašnjenja donose još jedan bod.

3. 8 bodova

a) 7 bodova

OBJAŠNJENJE POJMA	NAZIV POJMA
a) dramsko djelo tužna ugođaja u kojemu glavni likovi stradaju žrtvujući se za svoje ideale	b) monolog
b) govor jednoga lika bez sugovornika	d) dijalog
c) dramsko djelo ozbiljna sadržaja, govori o različitim problemima i situacijama iz svakodnevnoga života	g) didaskalije
d) razgovor dvaju ili više likova	f) komedija
e) dramsko djelo namijenjeno mlađoj publici, može biti vesela ili ozbiljna sadržaja	a) tragedija
f) dramsko djelo vedra ugođaja u kojemu se ismijavaju ljudske mane i slabosti, najčešće ima sretan i veseo završetak	c) drama u užemu smislu
g) upute redatelju i glumcima kako će izvesti dramsko djelo na pozornici	e) igrokaz za mlade

› **Bodovanje:** Svaki točno pridruženi pojam s odgovarajućim objašnjenjem donosi jedan bod.

b) 1 bod

Igrokaz za mlade. / igrokaz za mlade

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod.

4. 4 boda

Individualni radovi učenika.

› **Bodovanje:** Dramski tekst napisan po ulogama donosi jedan bod. Ako je učenik odgovorio na zadanu temu, dobiva još jedan bod. Ispravno napisane didaskalije donose još jedan bod. Smislene i jezično uglavnom točno napisane rečenice donose još jedan bod.

1. 1 bod

Likovi se sukobljavaju jer imaju različita mišljenja o uzimanju droge.

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod.

2. 4 boda

a) 1 bod

Likovi koji se sukobljavaju jako su dobri prijatelji.

› **Bodovanje:** Točno zaokružena tvrdnja donosi jedan bod.

b) 1 bod

Potvrdu za tvrdnju iz a) dijela zadatka pronalazim **u monologu lika**.

› **Bodovanje:** Točno zaokružen istaknuti dio tvrdnje donosi jedan bod.

c) 2 boda

Obrazloženje: Iz Ratkova monologa doznajemo da je Ratko vrlo zabrinut za svojega prijatelja i da se trudi pronaći način da mu pomogne, a to znači da mu je dobar prijatelj.

› **Bodovanje:** Točno objašnjenje donosi jedan bod, smisljena rečenica objašnjenja donosi još jedan bod.

3. 1 bod

Učenik treba podcrtati jednu od sljedećih rečenica:

Ako droga Johnu pomaže da sklada, pomoći će i meni.

Kad bih imao takve oči, sviđao bih se Mireli.

› **Bodovanje:** Točno podcrtana rečenica donosi jedan bod.

4. 1 bod

Ratko misli da Vlado *nije normalan*, odnosno smatra da je uzimanje droge radi mutnih očiju / skladanja glazbe / djevojke koja mu se sviđa bezumno i loše i zabrinut je za prijatelja.

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod.

5. 3 boda

Individualni odgovori učenika.

› **Bodovanje:** Svaki valjani razlog koji je učenik naveo da potkrijepi svoje mišljenje donosi jedan bod. Ukupno je moguće dobiti dva boda – za dva ili više navedenih valjanih razloga. Smislene i jasne rečenice objašnjenja donose još jedan bod.

6. 8 bodova**a) 7 bodova**

OBJAŠNJENJE POJMA	NAZIV POJMA
a) dramsko djelo tužna ugođaja u kojemu glavni likovi stradaju žrtvujući se za svoje ideale	g) didaskalije
b) govor jednoga lika bez sugovornika	c) drama u užemu smislu
c) dramsko djelo ozbiljna sadržaja, govori o različitim problemima i situacijama iz svakodnevnoga života	e) igrokaz za mlade
d) razgovor dvaju ili više likova	b) monolog
e) dramsko djelo namijenjeno mlađoj publici, može biti vesela ili ozbiljna sadržaja	a) tragedija
f) dramsko djelo vedra ugođaja u kojemu se ismijavaju ljudske mane i slabosti, najčešće ima sretan i veseo završetak	d) dijalog
g) upute redatelju i glumcima kako će izvesti dramsko djelo na pozornici	f) komedija

› **Bodovanje:** Svaki točno pridruženi pojam s odgovarajućim objašnjenjem donosi jedan bod.

b) 1 bod

Igrokaz za mlade. / igrokaz za mlade

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod.

7. 4 boda

Individualni radovi učenika.

› **Bodovanje:** Dramski tekst napisan po ulogama donosi jedan bod. Ako je učenik odgovorio na zadanu temu, dobiva još jedan bod. Ispravno napisane didaskalije donose još jedan bod. Smislene i jezično uglavnom točno napisane rečenice donose još jedan bod.

PRIJEDLOG OCJENJIVANJA

BODOVI	POSTOTCI	OCJENA
22 – 20	100 – 90 %	5
19 – 17	89 – 77 %	4
16 – 14	76 – 64 %	3
13 – 11	63 – 50 %	2
10 – 0	49 – 0 %	1